

Кіровоградська обласна наукова бібліотека
ім. Н. К. Крупської
№ 2

ПРОЛЕТАРІ ВСІХ КРАЇН, ЄДНАЙТЕСЯ!

Молодий Комуніст

Орган Кіровоградського обкому ЛКСМУ

Виходить з 8 грудня 1989 року

№ 41 (4068).

СУБОТА

14

ЖОВТНЯ
1989 р.

Ціна 8 коп.

2.40 — не пізніше 31 жовтня!

2.40 — не пізніше 31 жовтня!

2.40 не пізніше 31 жовтня!

2.40 — не пізніше 31 жовтня!

Час відпочинку прожити марно" вже більш як половина робить себе.

МЕНША ПОЛОВИНА "МК" ПРИПУСКАЄ, ЩО МОВА ТУТ ПРО ПІСНЮ
"ПРОШАЙ, БАБУСИН ЧАЙ". ЗАПИСУЙТЕ МЕЛОДІЮ: "ТА-ТА-ТА ТА-РА-РА-ТА..." (8р)

Чому ви не проводите фотоконкурс "Міс еротика" як це дають інші газети?

ЯК НАМ СТАЛО ВІДОМО, В НАШОМУ РЕГІОНІ ЕРОТИКИ І
ТАК ПАЧЕ, СЕБЕ У НЕ ВІДМІ. ДУЖИ НАЗУСТРІЧ ПОБАЖАННЯМ
СЕМЕЙНОМУ ОРИЄНТОВАНІ У КОНКУРСІ "МІС ХАБЕ "МОНТА"
А ВЗАГАЛІ ВІД ФІЛОЗОВІЙ НЕ ВІДМОВЛЯМОСЯ...

Моя 2.40 на передплату - у вас в кишені, якщо приймете рамку для вигадки
мислів і рішень. Моя адреса...

МІСЦИНІ РОЗПАРУБАТИ, ЗОБІГТИ І ВІДПОВІДІ РАМКА ДОДА
НАПЕВЕРЖЕНІНІ/ВІДПОВІДІ НА ПІСНЮ "МІСЦИНІ" А КАН
МОЖЕ БУТИ ЛИБЕ ВОТІВІМ ЗАКОН. ПІСНЮ НАЗУСТРІЧ ВІД
ШАТИ НА "АВТОМІСЦІНІ" І РАМКА "РАМКА РУКАХ..."

Де знаєш рубрика "Журналіст повернувся з відпустки?"

ПІСЛЯ ВІДПУСТКИ У ПАРИЖІ, АФІНАХ, КАПРІ, ЛА ВАЛЕТТІ,
РИМІ, П'ЯТИХАТНАХ, СЕВІЛІ, ЛІСАВОНІ ТА ЖМЕРИНЦІ ЖУРНАЛІСТ
СВОЇ ВРАЖЕННЯ ПЕРЕДАВІ ДИМІ ПІСНЮ І МЕСАМІ.

Чи правда, що граф Каліостро міг викликати дух предків, що ви ще знаєте про нього?

НА НАШЕ, З 1917 РІКУ ІЗ ГРАФАМИ НАПРІЗКОКА, АЛЕ
ТІЛІНІ КОНФІСКАЦІЇ ПРОКІНУМО ЗНАТИ ПЕРЕДВІАТІВІКІВ У 1990
РОКІ РУБІНКУ "СЕКРЕТИ ГРАФА КАЛІОСТРО НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ"
ІІ ВЕСТИМЕ "КОНТАКТЕР" М-СІВІНІ.

"Не думайте,
що ви вже про все пи-
сали. Я підракувала, и
у вас ще нічого не було
про абортів, авокадо
абетинентів, авіабанд
автомобілів, айкідо,
автомобілів..."

ЗГОДНІ. РОБІТИ ВИСНОВІК
З КРИТИКИ. ВЖЕ У П'ЯТОМУ
КВАРТАЛІ Д.Р. ПІСНЮ ПУБ-
ЛІКАЦІЇ ПРО АБРАКАДАБРІВ,
АВЕР, АБСЕНТ, АБ"ОРАЦІЮ,
АВГІСВІ СТАННІ...

Якби тиранів вайого "МК" буде як у "Орфока"?

ІІ АВАНТЮРІ ПІСНЮ НА НАСТУПНІЙ РІК. А ПОКИ ЖЕ В
ПОГОНІ ЗА СЕНСАЦІЄЮ ЗБИРАМОСЯ ДІСКУБАТИ ВІПРАВНІ КОМЕРІ
МАЛЕУТНІХ ТИРАНІВ "СПОРТКОТ", ФІЛОСОФ КІРОВОГРАДСЬКОГО
АВАНТЮРІ ПІСНЮ НА НАСТУПНІЙ РІК. А ПОКИ ЖЕ В

Ми — за діалог і в 1990-му! А ви?

НА СЕСІЇ ВЕРХОВНОЇ РАДИ СРСР

29 вересня продовжували роботу Комітети Верховної Ради СРСР і Комісії її палат. У більшості з них, як і в попередні дні, йшли дискусії по проектах Державного плану і бюджету країни на 1990 рік.

Слухання про основні показники, збалансованість, пропорції і пріоритети плану в Комітеті з аграрних питань і продовольства виявили широку палітру поглядів на стан і майбутнє агропромислового сектора нашої економіки. Депутати зазначали, зокрема, що планова діяльність центральних відомств щодо розв'язання проблем села потребує вдосконалення.

У Комісії по науці, народній освіті, культурі і вихованню звернули увагу на невизначеність становища фундаментальних наук у проекті плану країни на 1990 рік.

Комісія Ради Національностей по товарах народного споживання, торгівлі, комунально-побутових та інших послуг населенню обговорювала проблеми дефіциту в торгівлі.

Комітет з питань економічної реформи завершив роботу над проектом Закону про власність в СРСР. Цей документ став підсумком тривалих дискусій про концепцію законодавчого акта, який повинен стати основою нового етапу економічної реформи в країні.

Комітет з питань роботи Рад народних депутатів, розвитку управління і самоврядування закінчив обговорення законопроекту про накази виборців і громадських організацій.

МОСКВА. (ТАРС). 2 жовтня в Кремлі продовжила роботу друга сесія Верховної Ради СРСР. Проходили спільні засідання Ради Союзу і Ради Національностей.

На розгляд сесії внесено проекти Закону про власність в СРСР, основ законодавства Союзу РСР і союзних республік про землю, основ законодавства Союзу РСР і союзних республік про оренду і орендні відносини в СРСР, проекти Законів про єдину податкову систему СРСР і про соціалістичне підприємство.

З доповіддю про ці законопроекти, які покликані відкрити новий етап у розвитку економічної реформи, створити фундамент для докорінних перетворень у виробничих відносинах, виступив Голова Ради Міністрів СРСР М. І. Рижков.

МОСКВА. (ТАРС). Верховна Рада СРСР прийняла постанову «Про невідкладні заходи щодо забезпечення безперебійного функціонування залізничного транспорту та базових галузей народного господарства». З метою безперебійної доставки вантажів і сталого

постачання населенню палива, продовольства, промислових товарів Верховна Рада СРСР запропонувала всім органам законодавчої і виконавчої влади країни вжити невідкладних заходів щодо припинення протизаконних дій, які порушують роботу транспорту.

Визначивши становище на залізницях Закавказзя як нетерпиме, Верховна Рада СРСР зобов'язала всі органи державного управління в регіоні негайно відновити нормальний рух поїздів. Раді Міністрів СРСР доручено при необхідності передати керівництво цими залізницями Міністерству шляхів СРСР, а охорону окремих дільниць залізниць і залізничних об'єктів, гарантування безпеки працівників транспорту і громадян — Міністерству внутрішніх справ, оборони і шляхів СРСР.

Постановою забороняються страйки на підприємствах транспорту, паливно-енергетичного комплексу, металургії, хімії до прийняття відповідного Закону. Місцевим Радам за погодженням з підприємствами надано право змінювати в зимовий період графіки роботи підприємств і переносити вихідні дні залежно від наявних ресурсів електроенергії.

На сесії при постанові обговоренні проекту Закону про порядок вирішення колективних трудових спорів (конфліктів) біль-

шість голосів було прийнято перші 5 з 15 його статей. Вирішено продовжити розгляд інших статей законопроекту на наступному засіданні, яке відбудеться в понеділок 9 жовтня.

4 жовтня і наступні дні цього тижня відведено для роботи Комітетів Верховної Ради СРСР і Комісій її палат.

МОСКВА. (ТАРС). Верховна Рада СРСР прийняла 9 жовтня Закон, який регламентує порядок розв'язання колективних трудових спорів і передбачає право на проведення страйків. Необхідність такого правового акту стала очевидною після страйку шахтарів, який влітку цього року охопив практично всі вугільні басейни країни. Документ обговорювався у першій читанні на першій сесії Верховної Ради, після чого був допрацьований у Постійних органах парламенту.

Закон передбачає п'ятиденний строк розгляду спорів у примирливій комісії, яка створюється на паритетних основах з представників конфліктуючих сторін. Якщо до угоди прийти не вдалось, сторони вправі звернутись до трудового арбітражу, який повинен прийняти рішення в семиденний строк. Якщо і тут не вдалось врегулювати незгоди, трудовий колектив вправі вдатись до страйку. Визнаються незаконними страй-

ки з мотивів, пов'язаних з висуванням вимог про насильствене повалення і зміну державного і суспільного ладу, а також вимог, які призводять до порушення національної і расової рівності. Незаконними вважаються також страйки, оголошені з порушенням встановленої процедури.

Страйки не дозволяються, якщо вони створюють загрозу життю і здоров'ю людей, а також на підприємствах залізничного і міського громадського транспорту, цивільної авіації, зв'язку, енергетики, оборонних галузей, у державних органах, в організаціях, на які покладено забезпечення обороноздатності, правопорядку та безпеки країни, у безперервно діючих виробництвах. Колективи таких підприємств і організацій звертаються за захистом своїх прав та інтересів до Верховної Ради СРСР або союзної республіки.

Для подання матеріальної допомоги страйкуючим трудовий колектив вправі створювати фонд за рахунок добровільних внесків і пожертвувань, а також спеціальний страховий фонд. Відкласти проведення страйку або припинити його на строк до двох місяців можуть тільки Верховна Рада СРСР або союзної республіки.

В ОБКОМІ ЛКСМ УКРАЇНИ

Бюро обкому ЛКСМУ розглянуло питання про грубі порушення фінансово-господарської діяльності і зберігання печаток в Олександрійському міському ЛКСМ України.

Ревізію фінансово-господарської діяльності Олександрійського міського комсомолу і міського молодіжного господарського центру «Молодіжна вітальня» виявлено грубі порушення фінансової дисципліни. Так, в касі міському комсомолу виявлено нестачу. При нарахуванні зарплати працівникам міському встановлено в 15 випадках переплати відпущених. Система «Відраджень» носить в міському формальний характер. Графіки роботи відповідальних працівників у відраджень у міському не складають. Про результати відраджень не звітують. Допущено чимало й інших порушень фінансової і господарської дисципліни. Встановлено ряд грубих фінансових порушень і в діяльності молодіжного об'єднання «Молодіжна вітальня». Так, з січня по червень 1989 року бухгалтерський облік тут фактично був відсутній (облік тимчасово вела бухгалтер міського

комсомолу Н. Гаркуша). В міському молодіжному об'єднанні фінансовий документ правильно не оформлявся. Штатний розклад і структура об'єднання відсутні. Є факти присписок та інших грубих порушень фінансової і господарської діяльності молодіжного об'єднання. Це стало можливим через безвідповідальність і безконтрольність з боку директора «Молодіжної віталії» А. Скоробатова і першого секретаря міському комсомолу В. Мороза.

В результаті халатності, порушень режиму секретності в міському викрадені всі печатки і штампи. Це сталося тому, що в міському комсомолу було грубо порушено порядок їх зберігання.

За відсутності контролю і грубі порушення фінансово-господарської діяльності бюро обкому ЛКСМУ погодилося з рішенням бюро Олександрійського міського комсомолу про внесення суворої догани із занесенням в облікову картку члена ВЛКСМ першому секретарю міському ЛКСМ України В. Морозу.

Бюро обкому комсомолу за безвідповідальне ставлення до своїх обов'язків, халатність в дотриманні порядку зберігання печаток і штамтів, що призвело до їх викрадення, звільнило В. Мороза з посади першого секретаря Олександрійського міському ЛКСМ України. Доручено секретаріату обкому комсомолу проінформувати про це пленум міської комсомольської організації.

Рекомендовано бюро міському дати принципову оцінку безвідповідальності ставлення до своїх обов'язків зав. сектором обліку членів ВЛКСМ міському І. Бацені. Взяти до уваги, що рішенням бюро міському ЛКСМУ старшому бухгалтеру міському І. Ступак оголошено суворої догани.

Вважати директора господарського об'єднання «Молодіжна вітальня» звільненим з посади з

29 вересня — з моменту прийняття рішення трудового колективу.

Суворо вказано першому секретарю обкому комсомолу С. Снопко-ву на недостатній контроль за діяльністю управління справами та відділу інформації, контролю і планування обкому ЛКСМУ.

За низьку вимогливість, слабкий контроль за станом діловодства в комітетах комсомолу зав. сектором діловодства Т. Власенко і відповідальному організатору обкому комсомолу Ю. Савустяненку оголошено догану.

За низьку вимогливість, ненадання своєчасної практичної допомоги комітетам комсомолу в організації господарських підрозділів при обкомі ЛКСМУ нерухою справами обкому комсомолу С. Бочку зауважено.

Зобов'язано міському, райкомі комсомолу спільно з реввійськими комісіями міських, районних комсомольських організацій провести перевірку стану обліку, зберігання і видачі бланків комсомольських документів, печаток в усіх комітетах комсомолу.

ПЛЕНУМ ОБКОМУ КОМСОМОЛУ

тез виступили: О. ЩЕРЮК — перший секретар Устинівського району комсомолу, А. ПАТОКА — перший секретар Світловодського міському комсомолу, Т. ГОРИСЛАВЕЦЬ — завідувач Олександрійського міському ЛКСМУ, С. ЛУШНИКОВ — голова БММТ «Спутник», С. КОНСЕВИЧ — перший секретар Петрівського району комсомолу, В. МАЛИШОК — перший секретар Кіровоградського району комсомолу, М. КІРОВОГРАД, І. ЧЕТВЕРТАК — секретар комітету комсомолу заводу «Гідросила», М. ДАВИДОВ — завідувач відділом соціально-економічного розвитку Знам'янського міському партії, О. ІВАНОВ — інструктор ЦК ЛКСМ України, О. ШТАДЧЕНКО — завідувач відділом соціально-економічних проблем молоді обкому комсомолу, М. ЦИГУЛЬСЬКИЙ — голова молодіжного об'єднання «Ровесник», м. Кіровоград.

Пленум схвалив тези звітної доповіді обкому комсомолу XXV обласній звітно-виборній комсомольській конференції. Рекомендовано бюро обкому ЛКСМУ врахувати зауваження і пропозиції, висловлені на пленумі, при підготовці звітної доповіді.

З інформацією у третьому питанні виступив другий секретар обкому комсомолу М. ПАЛА-

ДІЯ. В обговоренні інформації взяли участь: В. ЗЕЛЕНЯК — начальник відділу Держстраху Ульяновського району, О. ЗАТОЧНА — перший секретар Знам'янського міському комсомолу, Ю. ПРИСЯЖНИЙ — перший секретар Бобринецького району комсомолу, В. МАЛИШОК — перший секретар Кіровоградського району комсомолу, О. МЕЛЬНИК — перший секретар Гайворонського району комсомолу. У третьому питанні пленум прийняв постанову.

Пленум обкому ЛКСМ України розглянув організаційні питання. Затверджено постанову бюро обкому про призначення В. Пономаренка завідувачим організаційним відділом та А. Стояна — завідувачим відділом ідеології і культури.

Пленум обкому увільнив О. Котова від обов'язків секретаря обкому комсомолу у зв'язку з переходом на роботу по спеціальності.

Пленум обрав В. Пономаренка членом бюро обкому ЛКСМУ.

У роботі пленуму обкому комсомолу взяла участь і виступила на ньому секретар ЦК ЛКСМ України Т. Гончарова.

ЩЕ РАЗ ПРО ПАМ'ЯТНИЙ ЗНАК

Кіровоградський обком комсомолу свого часу підтримав ініціативу воїнів-інтернаціоналістів про спорудження пам'ятного знака воїнам-інтернаціоналістам усіх поколінь Кіровоградщини і в квітні минулого року оголосив відкритий конкурс на кращий проект пам'ятника.

Із червня 1989 року, після підбиття підсумків конкурсу, спеціалістами м. Львова ведеться виготовлення пам'ятного знака. Комерційна собівартість проекту пам'ятника складає 101 тисячу 979 карбованців. Додатково (до 50 тис. карбованців) витрати збільшаться на транспортні перевезення, підготовку фундаменту та встановлення пам'ятника, благоустрій місцезнаходження пам'ятного знака. Пам'ятник воїнам-інтернаціоналістам буде встановлено до 9 травня 1990 р. у сквері імені Ленінського комсомолу обласного центру.

Обком комсомолу дякує всім піонерам і комсомольцям, молоді Кіровоградщини, ветеранам війни і праці, які проявили високу активність і зацікавленість цією благородною справою, всім людям, для кого дорога пам'ять про тих, хто ціною свого життя дав нам можливість жити, працювати і вчитись під мирним небом; дякує всім, хто зробив свої добровільні грошові внески на будівництво пам'ятника. На 1 вересня 1989 року вони склали вже 140 тисяч 272 карбованців.

Збір добровільних внесків продовжується на розрахунковий рахунок Кіровоградського ОК ЛКСМУ № 001700504 в Будсцбанку м. Кіровограда МФО 323293, з обов'язковою поміткою «На будівництво пам'ятника воїнам-інтернаціоналістам».

На знімку: таким буде пам'ятний знак. Фото В. ГРИБА.

ДОБРИДЕНЬ, ДРУГАРІ!

Завтра до Кіровограда прибуває молодіжна делегація з братньої Болгарії, котра візьме участь у дев'ятнадцятому засіданні міжнародного Клубу молодих механізаторів «Кіровоград — Толбухін». Ми раді вітати на гостинній кіровоградській землі болгарських побратимів: секретаря обласного комітету ДКСМ Веніаліна Драгоєва, директора регіонального центру науково-технічної творчості Цветана Чернева, першого секретаря Добричського обласного комітету ДКСМ Валентина Зелінуса, молодого голову колгоспу Кирила Жиндова!

Засідання Клубу триватиме п'ять днів. Гості матимуть можливість поспілкуватися, обмінятися досвідом з молодими працівниками агропромислового комплексу нашої області, зустрінуться з комсомольським активом, Офіційних учасників зустрічі, а також групу болгарських туристів, до якої входять комсомольські працівники, школярі, молоді хлібороби, чекають поїздки до Новоукраїнського та Бобринецького районів, відвідання Кіровоградського інституту сільськогосподарського машинобудування, господарських об'єднань, шкіл. Планується проведення спільних вечорів відпочинку.

«Молодий комунар» широко висвітлюватиме засідання міжнародного Клубу молодих механізаторів.

2

«МОЛОДИЙ КОМУНАР»

14 жовтня 1989 р.

Присмак «солодкого» будня

З цими дівчатами, котрих бачиш, читачу, на знімках, звичайно, ти незнайомий. Проте з продукцією Кіровоградського хлібозаводу № 2, безперечно, знайомі не лише жителі нашого міста, а й області. Члени комсомольсько-молодіжного колективу, вони ж і працівники кондитерського цеху даного підприємства, виробляють одну з прекрасних оздоблень наших святкових столів — різноманітні торти: «Біла акація», «До чаю», «Кіровоградський», «Столичний», «Ароматний», «Празький»... А ще в цеху випікають печиво, kekci.

Коли ми завітали до кондитерів, Валентина Петрова, їх бригадир і водночас оздоблювач тортів познайомила з колективом. Спочатку ми бачили, як виготовляють тісто. Дивлячись на роботу тістомиша Люби Лямзін, ми думали, що це є най... найголовніша процедура, адже не дай бог, як народ каже, тісто буде «не таким», то торт теж не буде тортом.

Пізніше, коли побачили, як проходить процес випікання, де чаклували біля електрочайника пекарі Світлана Гончаренко і Світлана Кравченко, коли ознайомилися з розділенням тіста, яке робили Тетяна Сніцар і Ольга Кучеренко, Надія Хіміч, Тетяна Ріпалова, переконалися, що всі операції кулінарів однаково важливі, однаково відповідальні. Помилка одного — це помилка всіх. Зразу скажемо: дівчата не помиляються. Що це так, всі ми переконуємося, смакуючи тортами. До речі, їх оздоблюють Людмила Тарасюк, Таміла Лозова і бригадир Валентина Петрова.

Скоро, а вірніше — вже сьогодні, коли ви, друзі, читатимете ці рядки, з конвеєра заводу сходитиме новий виріб — торт «Вечірній». Це — фірмовий виріб кондитерів. Чарували всі гуртом над «Вечірнім». Як результат — прекрасна оцінка київських дегустаторів, які, дяючи дорогу новій продукції, запитали В. Петрову, котра возила на «затвердження» торт у столицю: «Як вам це вдалося, дівчата?».

Справді, як!

А молодь лише сміється. Бо для цього дружного колективу проблем ні виробничих, ні поза-виробничих не існує: всі живуть у КМК одним, дружним життям. У позаробочий час — спільні культурні походи в театр і кіно, прогулянки з сім'ями в парк, поїздки за грибами. Навіть гуртом їздили на Сорочинський ярмарок. І мають ще бажання відвідати гоголівське свято, але вже наступного разу — із своєю продукцією.

Про дні народження, весілля, зустрічі в когось дома — навіть не варто наголошувати, так говорили комсомольці. Це — звичайні будні КМК кондитерів, де групкомсорт Світлана Гончаренко. Її на своїх звітно-виборних зборах обрали ватажком товариші.

Всіх чотирнадцять членів цього молодіжного колективу більше хвилюють сьогодні не виробничі, а суспільні, громадські проблеми. Цих дівчат і молодих мам навіть дивує: чому ж у Спільці криза, чому? Оно як вони живуть, як у них все гаразд. Невже й інші не можуть так у злагоді, гуртом все?..

Ні, що не кажіть, а кондитери переконані — перш за все потрібне бажання. Бажання повноцінно жити. Так як уміють вони, члени КМК Кіровоградського хлібозаводу № 2. Хто не вірить, що в них усе виходить, що все гаразд — хай приходить, подивиться. А за разом замовить і торт, адже щопонеділка в магазині, що біля самого заводу, приймаються замовлення.

Ну, а що дівчата постаріються зробити замовлення на совість, так не сумнівайтесь. Навіть «новачок» Світлана Благівісна, яка тут тільки з цього річного літа, і та вже незгірш за інших вам зробить такий, «пальчики оближеш», — запевнила нас під кінець відвідин хлібозаводу його завідувача виробництвом О. Н. Свідзинська.

Не знаємо, як ви, шановні читачі, а автор цих рядків, кореспондент «Молодого комунара» Юрій ЯРОВИЙ і автор знімок — фоторепортер Василь ГРИБ не раз і не два переконувалися, що все вище сказане — чистісінька правда, і що торти тут печуть — най... найсмачніші!

ПЕРЕБУДОВА
ТВОЯ
ПОЗИЦІЯ

ФОТОРЕПОРТАЖ
Ю. ЯРОВОГО
ТА В. ГРИБА.

«НЕЮВІЛЕЙНА» ТРИБУНА

У чомусь майя все ж були праві?

Недавно прочитав десь про те, що древній і мудрий народ майя, який створив самобутню й потужну цивілізацію, відзначався добротою та поміркованістю. І тільки в одному випадку та поміркованість: коли йшлося про перекручення фактів історії. Тоді винного одразу засуджували до смертної кари... Одрозумілося: якщо з якогось дива такий закон було введено у нас, то скільки ж це голів довелося би зітнути!

Не бажаючи нікому зла і не обтяжуючи уваги читача детальним перерахунком усіх довірливих трантувань історії країни, що витікають зі сталінського «Краткого курсу...», все ж хочу зупинитися на деяких моментах. Взяти хоч би заснування нашого славного міста. Перечитайте десятки сучасних путівників, історичних довідок і праць, але ніде ви не знайдете згадки про те, на чий же все таки земля було зведено фортецю Святої Єлизавети. А землі ці на той момент не були, виявляється, ні нічийними, ні безлюдними, про що засвідчує ґрунтове наукове дослідження академіка Д. Яворницького «Історія запорізьких козаків», яку й цього року продовжує публікувати (вперше після багаторічного замовчування) журнал «Жовтень». З цієї праці однозначно випливає, що володіння ці належали до вольностей запорізьких.

О. Пашутін, колишній градоначальник Єлисаветграда, який 1897 року видав «Історичний нарис м. Єлисаветграда», був куди відвертіший від авторів сьогоднішніх путівників, стверджуючи, що фортецю було зведено «поблизу кордону зимівників запорізьких... для захисту цього краю від набігів татар і запорожців». Правда, й Олександр Миколайович, при всій його об'єктивності, випускає, що це були землі власне запорізькі, про «вічне надання» яких низовому козацтву йшлося не в одному гарантійному листі «царських величностей»...

Звичка утилітарного підходу до історії, як бачимо, бере початок не сьогодні й не вчора. І якщо навіть всенародні трагедії 1933 чи 1947 років було один час прийнято обминати як події малозначні (надто вже вони не вписувалися у директивну схему «всенародного піднесення»), то чи доводиться нам дивуватися перекрученням побутового, таби мовити, рівня (взяти топонімію, приміром)?

Час наш настільки бурхливий, що нині вже й події багато ближчі — маю на увазі події в Чорнобилі — стають історією. І, мабуть, знову дається занадто звичка швиденько забувати усе, що її стосується: Чорнобильські події якось непомітно відступають на третій план. Хіба у «Молоді України» після чергової публікації про біди Народичів згадають недобрим словом міністра охорони здоров'я республіки Романенка, який запевняв, що радіаційна обстановка в прилеглих районах після аварії стала ледве не кращою, ніж була до вибуху на ЧАЕС.

Справді, якщо не нині, то завтра ці трагічні події стануть набутком історії. І, цілком імовірно, що нас, сучасників лиха, буде засуджено за законами не лише древніх майя, а й наших власних нащадків, — надто вже відверто від самого початку багато хто з нас не бажав визнавати очевидних фактів, а то й свідомо вдається до їх, м'яко кажучи, «приписування». «Чорнобильський трикутник» нині є і ще довго залишатиметься для тисяч і тисяч людей знаком всенародної біди. Цікаво, які почуття викликати будуть на цьому фоні бадьорі чиновницькі реляції у людей, котрі житимуть через 10, 50, 100 років?.. Вітім, навряд чи це хвилює

нині чиновників, яких доля зводить із «чорнобильцями»...

Цілком можливо, з огляду на нашу за давнину звичку підправляти історію, що знайдеться через сотню літ історик, який говоритиме в унісон із достославним міністром, згаданим вище. Але залишаться в архівах та пам'яті й чимало інших свідчень.

Микола Мусик потрапив на роботу до Чорнобиля невдовзі після аварії, перебував там з 17 червня по 6 липня 1986 року. 21 липня того ж року звернувся в поліклініку зі скаргами на слабкість, головний біль, напади жару. Хворому було призначено огляд, зміцнюючу терапію. 4 вересня 1986 року з діагнозом «Вегето-судинна дистонія» Микола був госпіталізований.

Не будемо обтяжувати читача деталями історії хвороби М. Мусика. Йому, колишньому спортсменові й взагалі здоровій людині, ставало дедалі гірше. Приступи хвороби почастишали, почав часом втрачати свідомість. Лікування нічого не давало. Консультації в Республіканському центрі протирадіаційного захисту, науковому дослідному інституті клінічної радіології, науковому центрі радіологічної медицини — теж. Медики ніяк не могли дійти висновку, чи ж пов'язане захворювання М. Мусика із впливом іонізуючого опромінення, чи ні.

Тим часом хворий коло за колом обходив різні інстанції, стукався в різні двері, а натикався скрізь на байдужість. На заводі «Гідро-сила», де до цього працював фрезерувальником, його становище теж не з кращих: через хворобу він не може працювати в повну силу, місяцями перебуває на лікарняному. Незважаючи на всіляку допомогу й сприяння і директора заводу Г. В. Бугресова, і голови комітету профспілки Л. С. Возника, ніяк не посувається справа з наданням «чорнобильцеві» відповідної інвалідності. Третя група інвалідності, яку врешті було після довгих перипетій надано, дає М. Мусику право на 40 карбованців пенсії щомісяця. Але, як уже говорилося, заробляти понад те він практично не може. Єдине, крім пенсії, відшкодування за втрачене здоров'я, якого добився після тривалих походів по інстанціях — закріплення за магазином для інвалідів війни і праці.

Відчуваючи, що байдуже ставлення до нього — не виняток, Микола Мусик вирішив шукати підтримки у таких, як і сам, «чорнобильців». Та виявилось, що таких не просто знайти: скрізь, куди він звертався за даними про людей, котрі пройшли крізь тридцятикілометрову зону, йому відмовляли. Пошуки врешті привели чоловіка до редакції...

Микола — не перший, хто прийшов до нас із пропозицією про створення громадської організації «Чорнобильців», яка б опінувалася ними, вирішенням їхніх специфічних проблем. Висловлюючи цю думку через газету, розумію, що голослени заклики до всіх зацікавлених (або, навпаки, незацікавлених) у цій справі нічого не дадуть. І якщо згадує тут про суд історії, то тільки тому, що він, на жаль, відбувається надто пізно — постскриптом, так би мовити. Тоді буде можливе хіба запізнале каяття — як в історії з житомірськими Народичами...

Мабуть, таки великою була мудрість древніх майя, якщо навіть нині, коли цей народ практично розчинився між іншими, продовжує служити нам засторогою. А потім приходить на думку й таке: чи не тому зник народ майя, що нагло порушив найбільшу заповідь своїх предків — шанувати власну історію — і далеку, й близьку?

Петро СЕЛЕЦЬКИЙ.

ВСЕ МОЖУТЬ ПРОДАВЦІ!

ЗВІТИ І ВИБОРИ

Коли відбувалися в нас звітно-виборні комсомольські збори, спочатку якось аж спати хотілося. Ну нецікаво — і все! Почали говорити загальні слова про «підвищення професійного рівня», «дисципліну», «відповідальність». Одним словом, про те, про що можна постійно говорити. З місяця в місяць, з року в рік.

Не було, на мою думку, про що й звітувати. Хіба то звіт для двадцяти восьми комсомольців, які працюють здебільшого продавцями в комплексі господарських товарів УТО «Кіровоград», коли за рік випустили... аж одну стіннівку? Різноманітні підсилення цієї діяльності словами типу «активно, добросовісно...» теж не справляли враження.

Отак сиділа я на тих зборах, слухала і аж образа закралася — невже й наступний рік пройде у нинішній, невже нікого, в тому числі й мене, не цікавитиме нічого крім двобічного зв'язку «доміаха — робота».

Встала і про все це сказала. Так

як на критику, — мовляв, дивіться, які ми погані, ніхто вже не звертає уваги (навіть дещо вона набридла нам), довелося почати з пропозицій. Спочатку сказала про те, що стіннівку варто випускати регулярно і що до дня міста (а наші збори відбувалися напередодні цього свята) теж варто випустити газету. Говорила й про те, що треба організувати й провести конкурс професійної майстерності, що слід відновити політінформації або придумати щось на їх зразок, тільки ще оригінальніше. Пропозицій висловила багато і, начебто, дещо зарухалися на стільцях мої колеги.

А хтось із них візьми й скажи: «Якщо така розумна, то хай і робить». На ці слова я відповіла самовисуненням своєї кандидатури у члени бюро нашої первинної. Так мене й обрали заступником секретаря комсомольської організації.

Ось після цього довелося мені... ні, не розчаруватися, а порадіти за своїх товаришів! Відгукнулися

на мої пропозиції. Взятися до дня 235-річчя Кіровограда випустити стіннівку. Редколегія працювала над збором і написанням матеріалів, Юрій Ляшенко, Віта Малашкевич допомагали її художньо оформити. Є вже сценарій майбутнього свята професійної майстерності.

Щодо свята профмайстерності, так ми його вирішили зробити посвоєму. На преміювання кращого продавця нашого господарського комплексу адміністрація виділяє певну суму грошей. Ми ж її розділимо на частини і премію отримує не лише один переможець, а декілька кращих спеціалістів.

Щосереди проходять у нас політінформації. Вірніше — заняття бесіди, які присвячені різним темам.

Зрештою, про все це можна було б і не згадувати. Можливо, дехто, прочитавши ці рядки, кине на мою адресу: бач, працює декілька місяців, ще тільки взялася за роботу, а вже вихаляється.

Ні, не вихаляюся я! Хоча пер-

ші кроки радують і мене, і моїх товаришів. І пишу ці рядки не заради, аби показатися. Посудіть самі...

Проходили в нас, в УТО, звітно-виборні комсомольські збори. На них почали говорити про падіння авторитету Спілки. Я ж вважаю, чим більша ми на цьому наголосуватимемо, тим більше будемо сприяти його спаду. Вийшла — так і сказала. Сидів там і представник Ленінського (м. Кіровоград) райкому комсомолу. Як води в рот набрав, бо що ж скаже, коли до райкому в молоді були аргументовані претензії: уваги такій великій організації — ніякої. Так і варилася в своєму вузькому колі питань.

Як вийти з нього? Думаю, треба почати з маленького. Можливо, з того, з чого почали ми, двадцять вісім комсомольців.

О. ПАРГАМОН,
заступник секретаря комсомольської організації комплексу господарських товарів УТО «Кіровоград».

ДЕ Ж ДІЛАСЬ БОЙОВИТИСТЬ?

Напевне, будуть справжніми словами, коли скажемо про звітно-виборну кампанію в комсомолі: як готувалися, як працювали протягом року — так і звітуємо. Картина вимальовується неутішна. Ще не повністю використовується аналіз перебування в комсомольських організаціях Новоукраїнського, Компаніївського, Маловишківського районів. Формалізм, неувага до проблем молоді присутні в рішеннях комсомольських зборів БТК Кіровоградського заводу «Гідросила», колгоспу імені Боженка Кіровоградського району, першого відділку колгоспу ім. XX з'їзду КПРС Онуфріївського району...

На зборах звучить багато зауважень про безпринципність комсомольських працівників й активу. Про це гостро говорила молода колгоспниця імені Фрунзе Кіровоградського району. Особливо наголосували на невмінні працювати в умовах гласності і демократії.

Буденним явищем вважають секретарі первинних комсомольських організацій м. Світловодська, Маловишківського, Кіровоградського (м. Кіровоград), Олександрійського районів те, що на зборах було менше половини спілчан від загальної їх кількості. Дивує й те, що на зборах у механічному цеху Гайворонського тепловогне-моторного заводу не виступив жоден комсомолец, а на зборах у колгоспі «Рассвет» Маловишківського району звіт про роботу за рік тривав аж... п'ять хвилин.

Міськкоми, райкоми комсомолу області безвідповідально поставилися до розробки графіків проведення звітно-виборних зборів, не враховували при цьому реальних можливостей, хоч на це щороку звертало їхню увагу бюро обкому комсомолу.

Чи не найкритичніший стан справ із строків проведення зборів у Долинському, Добровеличківському, Голозанинському, Ульяновському, Петрівському, Маловишківському районах, у місті Олександрії. Скажімо, тіль-

ки за літо в Ульяновському районі 82 проценти зборів не відбулися відповідно графіка.

Причина цих перенесень проста — це неадекватність багатьох комітетів комсомолу захищати права молоді, а керівників підприємств і організацій — виконати дні молоді обіцянки. Так, комсомольці колгоспу «Іскра» Кіровоградського району неодноразово порушували перед адміністрацією господарства питання про покращення умов праці, побуту колгоспників, надання допомоги молодим сім'ям, але проблеми не вирішуються... Подібні випадки траплялися і в Кіровоградському та Ленінському (м. Кіровоград) районі.

Негативно впливає на хід звітів і виборів також незадовільна робота окремих комітетів комсомолу в підготовчий період. Так, Новоукраїнський райком комсомолу не провів необхідну роботу з організації контролю і участі у звітно-виборній кампанії комсо-

мольського активу, не продумав механізму виборів керівників комсомольських органів. Подібний стан справ і в Маловишківській районній комсомольській організації.

Спостерігається сьогодні і недостатня відповідальність виборного комсомольського активу у питанні організації політичного посилення первинних організацій, їх бойовитості. Тому багато учасників зборів визнали роботу первинних незадовільною, а деякі з них визнавалися повторно...

Тут акцентувалася увага на недоліках. Однак це не характеризує подібного стану справ у обласній комсомольській організації в цілому, адже в переважній більшості комсомольці показують себе волею учасниками перестроювальних процесів у країні, в області зокрема. Хай у решті комсомольських організацій, де ще не відбулися звітно-виборні збори, не повторяться помилки, прорахунки.

Організаційний відділ
Кіровоградського обкому ЛКСМ України.

МОЛОДА ХВИЛЯ «ДНІПРА»

За останні роки значно зріс інтерес читачів до літературної періодики. Пізнавальні, пошукові, гостропроблемні, сповнені громадянської відповідальності за долю перебудови публікації завоювали добру репутацію і молодіжному журналові «Дніпро». Тираж його виріс вдвічі, авторський актив потроївся.

Різноманітні соціальні й «чисто літературні» проблеми, які хвилюють громадськість, знайдуть своє відображення у художніх, публіцистичних і літературно-критичних творах, що будуть опубліковані на сторінках «Дніпра» протягом наступного року.

Як завжди, обличчя журналу визначатиме проза. У редакційному портфелі — нові романи, повісті, оповідання й новели відомих письменників і молодих авторів. Серед них — гостросюжетний, захоплюючий роман Григорія Колісника «Мазепа — гетьман», присвячений малодослідженим сторінкам історії запорозького козацтва і його участі у складних і драматичних подіях російсько-шведської війни початку вісімнадцятого століття.

Анатолій Михайленко подав до редакції повість «День магнітної бурі», де виведені колоритні образи номенклатурних творців застою; Валерій Баталов у романі «Інтер'ю не для преси» викриває корупцію, хабарництво й кругову поруку на середніх і нижчих поверхах влади; учасник ліквідації аварії на Чорнобильській АЕС Володимир Шовкошинний прагне розібратися у складному й запутаному вузлі проблем, у які потрапляє герой його повісті «Дурень»; Вадим Пелаєв «Золото Київських воріт» присвячує дослідженню історичних і культурних зв'язків стародавніх киян із довколишнім світом.

Плануємо опублікувати також нові твори Валерія Шевчука, Миколи Білчука, Андрія М'ястківського, Юрія Хорунжого. Широко представлена буде фантастика й пригодницька література.

В кожному номері друкуватиметься оригінальна й перекладна поезія.

Публіцистичні матеріали порушують найактуальніші проблеми нашого суспільства, зокрема — економічної реформи, перебування в комсомолі, питання екології, патріотичного та інтернаціонального виховання, дбайливого ставлення до рідної мови, історії та культури, національних святинь і символів, а також до таких неперепутних духовних понять і цінностей народу, як совість, порядність, доброта, працелюбство, милосердя.

Протягом року проводимо публікацію науково-популярних нарисів доктора історичних наук Володимира Землинського «Гетьмани України», які викликали великий інтерес широкої читачської громадськості. Це, по суті, перша спроба в радянській історіографії розповісти в хронологічній послідовності про життя і діяльність усіх гетьманів нашого краю. На черзі унікальна публікація — «Некрополь України», що є своєрідним, енциклопедичного характеру довідником про громадських і культурних діячів за всю історію українського народу.

Коли мова йшла про історію, то не можна не згадати і загадкової «Велесової книги». Вона теж буде надрукована в журналі «Дніпро».

З-поміж інших публіцистичних матеріалів привертатимуть увагу документальна повість Василя Івановича «Сто запитань генералу Грому» та серія спогадів учасників афганських подій, записаних і підготовлених до друку молодим письменником Олександром Казуновим.

На сторінках «Дніпра» вперше в Радянському Союзі будуть видрукувані розділи популярної в усьому світі книги Ватсяяна «Кама сутра» («Наука кохання»), запропоновані журналові відомим індологом, нашим постійним автором Віталієм Фурніком.

Окремі статті плануємо присвятити діяльності Українського фонду культури, Товариства української мови імені Т. Г. Шев-

ченка, Народного руху за перебудову, молодіжним неформальним об'єднанням.

Сподіваємося, зацікавлять читачів розраховані на різноманітні смаки й запити нарис про сучасну музику, образотворче мистецтво, моду, спорт, розповіді про молодих митців та науковців.

Як і в попередні роки, постійно друкуватимуться матеріали з літературної спадщини забутих і незаслужено репресованих в роки сталінського свавілля поетів, прозаїків, драматургів, публіцистів і критиків. Побачать, зокрема, світ твори Миколи Хвильового, Григорія Косинки, Валерія Поліщука, Миколи Вороного, Грицька Чупринки, Михайла Драй-Хмари, Івана Багряного.

З'явиться нова рубрика, що представлятиме творчість українських поетів, які проживають за межами України. Вестиме її відомий поет і цікавий літературознавець, член редколегії «Дніпра» Леонід Череватенко.

Маємо в редпортфелі не друковані раніше вірші Павла Тичини й Миколи Бажана, змістовні, розлогі діалоги з видатними російськими письменниками Віктором Астаф'євим та Юрієм Бондаревим, дискусійні виступи про конфлікти в житті й літературі, готуються дослідження про творчість Ліни Костенко і статті про митарства у культурі та застійні часи романів Юрія Яновського «Жива вода» і Михайла Стельмах «Чотири броди».

В новому році започаткуємо рубрику «Експеримент». У ній виступатимуть молоді митці, представники сучасного українського авангарду.

Регулярно з'являтимуться в «Дніпрі» сатира й гумор, твори для дітей, повідомлення про найважливіші події в літературно-мистецькому житті республіки.

Редколегія й колектив журналу прагнуть, аби кожен його номер був різноманітним і цікавим, задовольняв найважливіші смаки й запити наших читачів.

М. ЛУКІВ,
головний редактор журналу «Дніпро».

ВETERАНСЬКЕ СПАСИБІ

Ще з грізних часів Великої Вітчизняної війни я почав відчувати зубний біль. Аж на фронті були різноманітні природні й кліматичні умови, особливо люти морози, вологість, непогожі дні. Звідтоді я страждаю від сильного зубного болю.

Нарешті, мене, так би мовити, привели до порядку. Появилися необхідні штучні зуби, інші ж приведені до належного стану. Заслуга в цьому завідуючого ортопедичним кабінетом другої стоматологічної поліклініки м. Кіровограда, лікаря Василя Федоровича Чаповського. Його висока професійна майстерність і культура обслуговування при лікуванні зубів заслуговують уваги й захоплення. Тепер я відчуваю значне полегшення і мої фізичні та душевні хвилювання згасли.

Висловлюю лікарю-стоматологу В. Ф. Чаповському своє щире ветеранське спасибі.

Р. ДАЙДАКУЛОВ,
ветеран Великої Вітчизняної війни і праці.
м. Кіровоград.

4

«МОЛОДИЙ КОМУНАР»

РАНИШЕ, кажуть, і глина була більшою. Марезо ностальгії висвітлює наші спомини. Недобре поступово відступає у безвість, звичайно здається милим, хороше — недосяжно прекрасним, особливо якщо втрачене безповоротно. Така властивість людської пам'яті.

Знаю, що були тоді на перетині вулиць Калініна та провулку Банного і грязюка в негоду, і каміння під ногами, і глиняні халупки часів Нової Сербії, і зграї брудних собак блукали. Але то тільки знаю. Кіноапарат уявляє крутить інші картини про цю місцину: буяння бузи за ветхими парничками, хиткий пішохідний місточок через Інгул, солов'їні соло в динуватору парку неподалік; у ньому ж черешні, груші та ожина для всіх бажаючих. Таний собі острівце тиші у самому центрі міста. Тепер там багатоповерхова забудова, і я не думаю, що мешканців цих «вулиць» долає сум за колишньою ідилією. Вони раді. Одні, котрі переселилися з околиць чи гуртожитків — що мають своє житло і в центрі; а хто перебрався з одноповерхового центру — що квартири комфортабельні, не боятимешся впадати від грубини, за водою до колонії не треба ходити. І взага-

біля Будинку побуту — вона метрів на 200 далі;

2) щохвилину порцію вихлопних газів і гуркоту від 12 транспортних засобів безпосередньо на той же спортмайданчик, відділений від траси лише якимось десятком метрів і ажурною огорожею, більше нічим.

Підрахунки інтенсивності руху я зробила в два прийоми, взявши за контрольний відрізок часу 5 хвилин. Перший раз за цей період в обидва кінці промчалось: легковиків — 45, автобусів — 3, тролейбусів — 2, грузовиків — 6, інших транспортних засобів (тракторів, бульдозерів, фургонів, мотоциклів тощо) — 6. Другий раз в інший день відповідно 43, 2, 5, 7, 4. В середньому однакову.

Уважне око не може не пов'язати це переливання крові в транспортних артеріях із тимчасовим припиненням руху по вулиці Луначарського у зв'язку з будівництвом, а також реконструкцією вулиці Карла Маркса. Тут здирали асфальт, щоб показати людям еліт-саветградську бруньку. А колись, певно, кричали «ура» з приводу

вивчення правил дорожнього руху (а що, для цієї школи справа надактуальна) обладнати. Шановні кіровоградці, ви не звернули увагу: як тільки у нас трублять у фанфари з приводу відкриття якогось осередку відпочинку, то це дуже часто супроводжується знищенням і без того скупої у місті зелені? Дендропарк, парк імені Пушкіна, сквер імені Ленінського комсомолу, парк Перемоги... І все це називається упорядкуванням?

А ви можете сказати, де за останні роки посадили новий парк або хоча б його подобу? Ось, наприклад, на розі вулиць Леніна і Володарського пустирець гуляє: чого б не розбиті там скверикі з тими ж каруселями та пісочницями? Та й нові куточки відпочинку, створені на місці знесених хат, чогось абсолютно голі, без гілочок-прутиків, — взяти хоча б фонтан із пумами біля Будинку політосвіти. І якщо вже про фонтани: переробили на брудніші від попередніх фонтани на площі Кірова,

рослими, і дітям з обох боків цієї просіки між будинками. Верби тут, у низині, добре ростуть, і отут би фонтанчик розбити, щоб остуджували розплазлений камінь...

Ах, яна я наївна фантазерка! Ви знаєте, для чого цей простір призначений? Для автотраси! Від вікон школи на відстані метрів 10—15. Я забула сказати, що Палац піонерів і парк уже огинає ще одна траса з містком без тротуарів; там, правда, транспорт ще не літає, а ніби крадеться, та чи довго вміючи? А нову магістраль передбачається кинути заради майбутнього транспортного моста замість колишнього пішохідного, що дуже виручав учнів, скорочуючи їм шлях. Р. С. Кошляк говорила про це без остаточної певності, мовляв, ходять чути такі. Якщо вони підтвердяться... Мені страшно було уявити, у яку галлявину канцарогенів перетвориться тоді школа. Вона вже зараз по вдиханню бензопірену на душу населення, це й без приладів видно, обігнала здавна задимлену п'яту десятирічку, а тоді?

Зрештою, хто в нас дорогами і транспортом відає, державтоінспекція? Дзвоню. Трубку бере В. І. Рєвякін:

АКТУАЛЬНО

«Гострий сигнал»

ПІСЛЯ
ВИСТУПУ «МК»

Під таким заголовком у номері «Молодого комунара» за 19 серпня ц. р. було опубліковано телеграму, підписану групою кіровоградців, які мешкають неподалік колишньої садиби і місця поховання героя Вітчизняної війни 1812 року генерала Г. А. Еммануеля. Це вже була друга публікація з приводу неподобств, пов'язаних із індивідуальною забудовою прилеглої до місця поховання території. Цього разу на виступ газети відгукнувся начальник управління архітектури і міського будівництва обласного Д. М. ПУТИВЕЦЬ:

— Управління архітектури і міського будівництва повідомляє, що нині у відповідності з рішенням Кіровоградського міськвиконкому № 249 від 17 травня ц. р. та листа-замовлення управління житлово-комунального господарства № 315 від 3 липня ц. р., визначено охоронну зону поховання генерала Г. А. Еммануеля й розроблено проект благоустрою та консервації склепу. Призначено виконавців робіт згідно проектно-кошторисної документації: замовник — управління житлово-комунального господарства, підрядчик — облрембудтрест.

9

«МОЛОДИЙ
КОМУНАР»

14 жовтня 1989 р.

лі, район став схожим на місто, а не на занедбані сільські хатки. Он Інгул у бетон одягли, решітки поставили, універсам відкрили — цивілізація! У парк імені Пушкіна? Що то молись було — гушавина безладна, ліс дрімучий та й годі, а тепер он атракціоні ростуть мов гриби після дощу, доріжки асфальтуються, міст який відгрімали — нультура! Бідолашні дітки з усього міста не будуть більше мучитися в тісному і старому Палаці піонерів по вулиці Леніна, на березі Інгулу скоро відкриється новенький, нешаблонної архітектури — краса!

Ну-ну. І краса, і задоволення, і зручність. Поаплодуємо! Ви як знаєте, а я не хочу. Бо ви, напевно, не відаете, хто і чим розплачується за благоустрій цієї невеликої площі, п'ятка у масштабах міста, а я знаю.

Розплачуються тисяча з лишком дітей. Розплачуються не карбованцями, а здоров'ям. Краще б уже грошима — вони хоч обліку піддаються. А хто зможе підрахувати вірогідність загрози попадання під колеса машини? Хто виграє, скільки треба нхотати формальдегід, аби заробити астму? Хто визначить: від простуди малюк підхопив хронічний бронхіт чи через постійне вдихання запахи горілої махуки?

Обліку піддаються лише видимі втрати середньої школи № 4, що мала колись шість бачуваних будівель у затишному куточку біля річки і парку, бути оточеною плакучими вербами, фруктовими деревами, обплетеною хмелем і дикий виноградою. Мала неймовірно для кіровоградських шкіл шастя вирощувати поблизу спортмайданчика смородину, малину, агрус, невеличкий клаптик землі встеляли лісові суніці. Яка добра і дбайлива душа не полинувалася їх посадити — для краси, адже приплоду з них, «некультурних», мізер?

КА-ЯКА... Кого це тепер цікавить? Тепер пробив час добрих душ, котрі розробляли і реалізували план перетворення цього району, і четверта школа мала нещастя бути ще не такою старою, щоб її стерти в порошок, аби не псувала оновленого пейзажу тавою вбогою цеглою на тлі білокам'яних палад.

Знати не можна, доводиться об'їжджати. Досить хутко, як на звичні нам темпи будівництва, зноситься притулена до шкільного паркану хата з курятником, а натомість прокладається тролейбусна лінія і прорубується автомагістраль, яка дає школі:

1) зупинку громадського транспорту безпосередньо під спортмайданчиком, що для школярів, котрі йдуть із Бєлашівки та Озерної Балки, безумовно, трохи краще, ніж їти до школи із зупинки

закаткування її в асфальт — гладенько, не трістиме... Так-от, осілюючи ці дві вулиці вийшли з ладу. Основне навантаження прийняли на себе паралельні їм вулиці Калініна і Денабрістів. За 5 хвилин по першій пройшло 19 транспортних засобів, по другій — 67, тут пробни довжиною в 2 квартали — звичайне явище, і розсмонтується ці затори в основному в бік четвертої школи.

Частину транспорту в бік Новомиколаївки і від неї могли б прийняти паралельні вулиці Карла Маркса вулиці Кірова, Компанійця, Володарського. По них пройшло за 5 хвилин транспортних засобів відповідно: 18, 11 і... По Володарського я стоїла і 5, і 10, і 15 хвилин, а ніхто не їхав, аж поки не здалася позирнути на знак. Через цілий квартал проїзд заборонено. У цьому кварталі — 11-а школа, причому корпуси по різні боки вулиці, і заповідну тишу тут, звичайно, можна тільки вітати.

А в 4-й школі шестилітні вчаться теж через дорогу від основного корпусу. Через ту дорогу, де що не п'ять секунд, то дирдир-дир... Ви звернули, звичайно, увагу, що «корисних» школярам тролейбусів і автобусів — нікчемний процент порівняно з легковичками. Правда, деякі «ікаруси» вподобали місце прямо перед входом у двір школи для розвитку, що дає додаткову порцію кіптяви.

Мушу сказати, що крутилася я біля школи у дуже вітряні дні, а що тут, у найнижчій точці Кіровограда, діятиметься у штиль? Або при помітному вітрі з Бєлашівки, коли тяжкий хрест нашого міста — олісекстракційний завод — сипоне все багатство своєї труби на школу в додаток до їмлі вихлопних газів?

РОКІВ із десять (або й більше) тому цей район від «лісячих хвостів» бєлашівських заводів був трохи захищений згаданим уже парком імені Пушкіна. Половину його дерев мов бритвою зрізало при прокладанні якихось комунікацій, ще частину — при проритті нового русла Інгулу, куди вода вперто не хотіла текти і сочилась в підвали ближніх будинків; залишки зелених насаджень парку дорізають зараз.

Ні, зовні це має вигляд, як я вже згадувала, окультурювання. Інгульські рівачки з прокислого водою забетонували, над ними двоярусні асфальтівки проклали, місток від школи на острів перекинули — ляля! У парку готуються естрада, фонтани, каруселі, громадський туалет вимурували, лавочки розставляють, — усе в активі, еге ж? У пасиві, тобто під сокиру і в корчі, зовсім небагато — дерева та куші. Який тут колись цвіів жасмин! Яка спірея (її в народі нареченою називають)! Ну, та вони ж, окаянні, заважали доріжки прокладати і полігончик для

риють нові в парку імені Пушкіна, а вище обласного суду кришиться і сиплється готовий, але занедбаний каскад...

ТА МИ забули про четверту школу. Від її директора Р. С. Кошляк я почула про нові перспективи розвитку навоколишньої інфраструктури. Раїса Семенівна порадила близькості атракціонів і Палацу піонерів: у парку групи подоженого дня гулятимуть, діти підуть у гуртки, там і басейн буде.

— Та одночасно цей Палац нас і пограбував: забрав частину території і, зокрема, тир, тепер наші діти з гвинтівками по місту ходять. Обіцяли в підвалах палацу нам тир зробити, а про те й не подумали, що підвали тут водою залиті.

А знали проєктанти про повільний 1980 року на Інгулі? Боронь боже, звичайно, це раз такої, але раптом? По коліна чи по пояс у воді опиняться паркові хатинки на кур'ячих лапках чи геть поливуть? До речі, схожі назові халупки у парку імені Леніна зарекомендували себе як несаніціоновані громадські туалети для небажаючих ризикувати здоров'ям у залитому офіційному... Чи не підтопиться його новонароджений аналог у парку імені Пушкіна ґрунтовими водами?

СШ № 4 потребує добудови, осілюючи антовий зал тут служить одночасно і... ідаленю. Де ж розширюватися на обрізаній по горло території? Директор показала де: на майданчику, де менші нлиси роблять зарядку. Моя уява відмовляється малювати метраж майбутнього залу на такій мікроскопічній латці. А тут же ще хочуть усе тани зберегти місце для занять гімнастикою. Воно буде схоже на тюремний нацер — і площею, і глухими стінами з чотирьох боків...

Урбанізація принесла четвертій школі ще один дар — магазин спиртного навпроти. П'яниці розташовуються на снарядах спортмайданчика, у дворі школи і навіть на її порозі. «Я думаю, що оті гарні ліхтарі біля річки вони швидко розколоматять», — сказала Раїса Семенівна.

А я думаю, що, може, й ні, якщо алкоголіки не тинятимуться в пошуках притулку, а твердо знатимуть, що в парку як спеціально для них є і столики, і стільчики. Це вам не в траві ковбаску різати, як раніше.

У парку, коли я туди прийшла, щось довбали діти.

— Звідки ви, хлопці? Що ристе? — З навчально-виробничого комбінату, траншею під кабель копаємо.

ІЗНИШЕ, проходячи розгаслою територією між школою, Палацом піонерів і житловим масивом, я натрапила на велику каплю, яку здалеку прийняла за озерце. І уявила отих хлопців із лопатами саме тут. Ніби вони дерева садять, кушочки, клумбочки розбивають, щоб милувати око і до-

— Не ми цим займаємося. Буде вулиця Карла Маркса пішохідною чи ні, чого обмежується рух по Луначарського і Володарського, і так далі, вирішує міськвиконком. На далеке майбутнє розміщення трас планує архітектура. Можу сказати, що будуть згодом нові виїзди на Новомиколаївку...

До речі, переваженість центру машинами значною мірою зумовлена саме тим, що фактично на Новомиколаївку є лише два виїзди — через замордовану транспортом вулицю Полтавську і тунель на «Червоній зірці» — то, даруйте, справжня клоака.

— А по вулиці Калініна міст через Інгул передбачається?

— Так, він повинен виходити в район вулиці Пушкіна...

У цей район із центру два виходи — через вулиці Островського і Калініна. По Островського міст давно є. Отже, залишається...

КОЛИ я готувала цю статтю, по телевізору показували демонстрацію протесту в Австрії. Люди вимагали зменшення руху грузовиків із ФРН транзитом в Італію хоча б уночі. Наслідувати їх приклад не пропоную, щоб не звинуватили у закликах до страйку, але щось же треба робити! Для годиться скажу: алло, міськвиконком! За які гріхи ви хочете задущити четверту школу газами і випарами горілого перегару? Пожальте дітей! Не прокладайте їм на голові ношу автостради і обмежте рух на існуючій — це ж іще не пізно! Але, що там мій самотній голос, що там подібний зойк у «Кіровоградській правді», що там невдоволення жильців будинків напроти школи, котрі не хочуть дихати сажею, коли ніхто нікого не питає, акладати гроші в нові дитсадки чи в плитку на площі Кірова, у помпезне святкування дня міста, у вирубування верб напроти «Дитячого світу» чи в спорудження газо-і пиловловлювачів для заводів...

А-а, ще у нас вкладають гроші на пам'ятники. Біля в'їзду в парк імені Пушкіна стоїть монументальний пеня, здається, із бетону, з вузлуватими відгалуженнями і худощаво покрученими сучками. Коли ви читаєте ці рядки, його, певно, вже остаточно обшили листовим металом «під бронзу». Промовистий узагальнений пам'ятник загиблій тиші, загиблим деревам, отруєному повітрю, мертвій воді, загнаним під гудрон траві, суніцям і ожині...

Таким пенькам Червона книга не загрожує...

Н. ДАНИЛЕНКО,
спецкор «Молодого комунара».
м. Кіровоград.

СПОРТ

☆ Ушу. Це не просто оздоровча гімнастика, а й лікувальна!

☆ Чому є хоробрі і боягузи?

МЕДИЦИНА І КИТАЙСЬКА ГІМНАСТИКА

Щоб побачити єдність мистецтва лікування і гімнастики, треба звернутись до найперших медичних трактатів. Один з них — «Лікування жовтого імператора Хуан-ді». Легендарний жовтий імператор знав медицину і військове мистецтво боротьби ушу і за легендою ці знання допомогли йому перемогти рогате чудовисько Ци Ю.

Пропонуємо уривок з книги Хуан-ді «Про хоробрість», де він бесідує з доктором Шао-ю:

ХУАН-ДІ: Як відомо, є бояться ситуацій, що призводять до невеликого болю, однак, стараються уникнути труднощів. Звичайно, є і такі люди, які з великим страхом і огидою переносять щонайменший біль. Вони побоюються болі так, як і неприємних ситуацій. У важких ситуаціях такі люди втрачають мову, обличчя стає блідим, вони падають і лежать, як мертві. Щоправда, незабаром вони підводяться і стають абсолютно нормальними. Я досить часто спостерігав таких людей, але не знаю,

чому відбуваються такі реакції...

ШАО-Ю: Здатна людина переносити біль чи ні, залежить від товщини її шкіри і сили м'язів, а не боягузства чи хоробрості. Але ж усе ж виникає також зв'язок з відповідним душевним настроєм; наприклад, дуже важливо — розслаблена людина внутрішньо чи ні.

ХУАН-ДІ: Хочу почути від вас про людський характер. Чому взагалі є хоробрі, і є боягузи?

ШАО-Ю: У хоробрих людей надбрівні дуги лежать високо, а самі очі глибоко запалі. Такі люди твердо і сконцентровано дивляться на все. Їхні брови широкі, випромінювання очей надзвичайно сильне. Структура шкіри — товста і міцна, їхнє серце здорове і сильне, як і пе-

чінка. Якщо такі люди шаленіють, то в них з'являється багато сил. Очі таких людей стають великими і широкими, такими, що, здається, вони вистрибнуть з орбіт. Такі люди тоді обертають очима на всі боки, волосся стає дибом, обличчя набуває блакитного відтінку.

ХУАН-ДІ: Розкажіть про характер боязких людей.

ШАО-Ю: Хоча у боязких людей очі великі, та вони не сяють, бо їхня душа — слабка. Вони також не обертають очима. Кров і енергія у них не перебуває в рівновазі, їхні м'язи і сухожилля мляві, грудна клітина слабо виражена. Їхня печінка також слабка, у них також мало жовчі.

Енергія печінки, як я вже сказав, слабка. Отож, коли такі люди розлючені, то в них не вистачає енергії, аби

правильно заповнити груди і взагалі верхню частину тіла.

ХУАН-ДІ: Але коли боягуз вип'є алкоголь і при цьому шаленіє, то енергія печінки і жовчного міхура стає сильною і тоді у них немає страху. Який орган викликає такі перемиї?

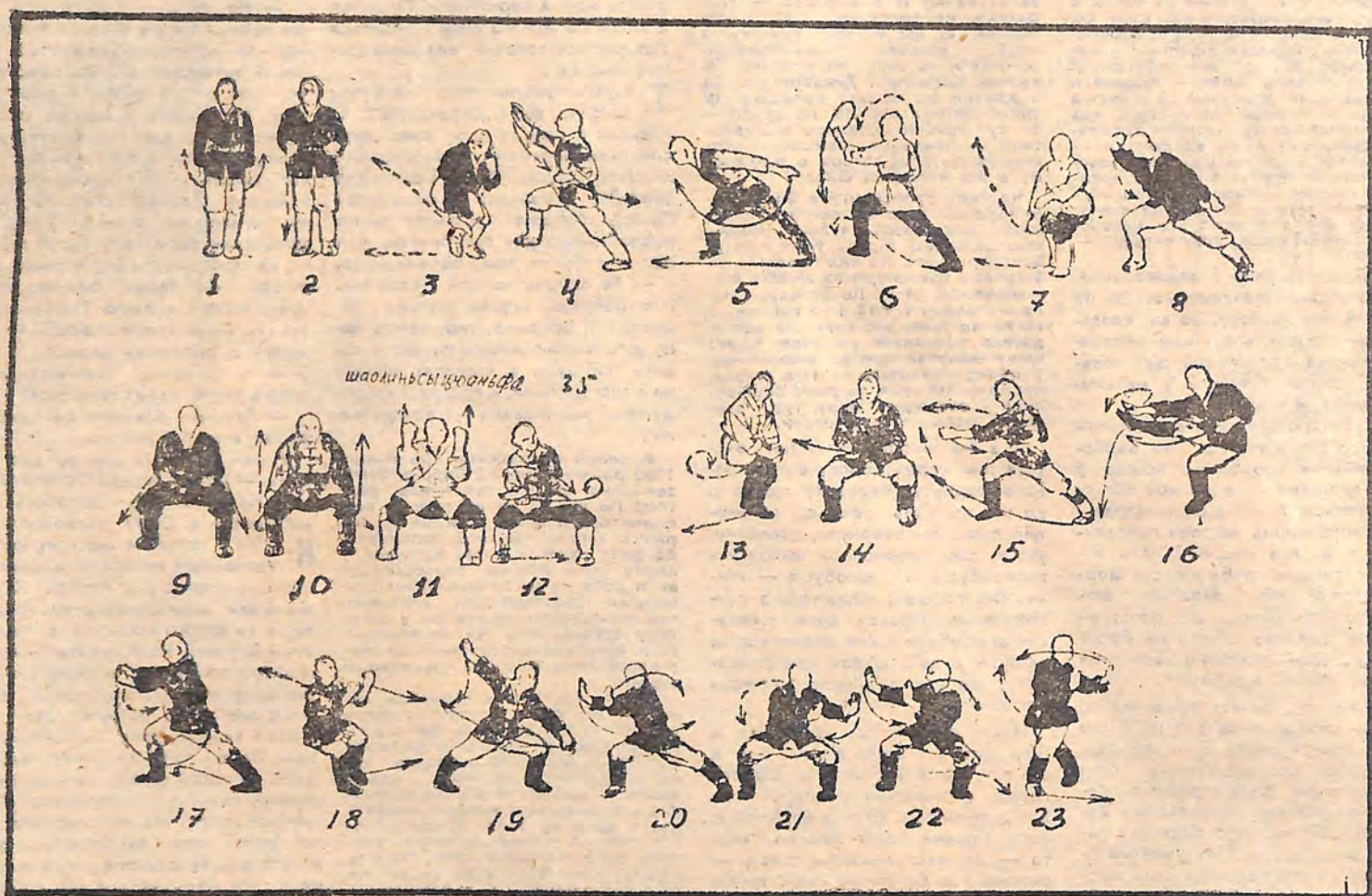
ШАО-Ю: Сила алкоголю багато в чому залежить від сили зернят пшениці. Завдяки бродінню із зерен одержується рідина, характер якої сильний, швидкий, міцний. Якщо вона потрапляє у шлунок людини, то викликає стан повноти енергії. У боягуза тоді зникає страх. Коли ж дія алкоголю припиняється, щезає повнота, щезає сп'яніння і боягуз відчуває себе маленьким і пригніченим. Сміливість таких людей під дією алкоголю — стан для них неприродний...

УШУ

(шаолінь—сицюань—фа)

Діють групи УШУ Федерація східних оздоровчих систем рекомендує для детальнішого ознайомлення і кращого засвоєння комплексів китайської гімнастики ушу, які публікуються в обласній газеті «Молодий комунар», відвідати групи ушу в Кіровограді. Під керівництвом висококваліфікованих спеціалістів, які пройшли спеціальне навчання у китайських спеціалістів, заняття проходять у середній школі № 24 (вівторок і четвер — о 20-й годині, неділя — о 12-й) та середній школі № 30 (щодня, крім середи, о 18 годині 30 хвилин). Чекаємо вас, шановні любителі ушу!

В. ЯРОВИЙ, голова обласної федерації східних оздоровчих систем.

ЗАНЯТТЯ ПЕРШЕ

1. Висхідне положення — руки вздовж тіла.
2. Рух лівою ногою на ширину плечей. Обидві руки в кулаках підтягуються до стегон.
3. Підтягуємо праву ногу, присідаємо на ліву, при цьому ліва рука в кулаці виходить на рівень лівого плеча, а права, розгорнута в долоні, опускається вниз.
4. Закінчуючи третій рух, робимо випад уперед правою ногою. При цьому права рука розгорнута долонею назовні, висувається вперед, а ліва, в кулаці, — на рівні стегон. Це — «стійка напад».
5. Нахилившись уперед, завдаємо удар головою. При цьому руки відводяться назад з відкритими долонями. Теж «стійка напад».
6. Рухаючись уперед лівою ногою, робимо круговий підбиваючий рух відкритою долонею лівої руки. При цьому права рука формується біля стегна. Знову «стійка напад».

7. Виносимо праву ногу на рівень лівої. При цьому робимо складний одночасний рух: лівою іззовні всередину зверху вниз, а правою — пізколо, поперед правої ноги.
8. Роблячи рух уперед правою ногою, миттю виводимо розгорнуту кулаком всередину руку на рівень голови. При цьому ліва рука рухається вниз, долоня «тримає пучок солі». Це — «стійка розгорнутого лучника».
9. Не роблячи рухи ногами, приймемо «стійку вершника». Руки при цьому зібрані в кулаки на рівні поясу.
10. З цієї ж стійки опускаємо розгорнуті долонями вниз руки активним рухом вздовж голілки.
11. Завершуючи рух, виводимо кулаки долонями назовні на рівень очей.
12. Роблячи складний рух руками, фіксуємо їх біля правого стегна, причому правий кулак — вниз, накривий лівою долонею.
13. Переміщуючись на ліву ногу, переносимо на неї вагу тіла,

- підтягуючи праву ногу. Руки при цьому переміщуються до правого коліна, міняючи положення: ліва — вниз, права — зверху. Долоні — в кулаках.
14. Повертаючись правою ногою у висхідне положення руху 12, правим кулаком знизу угору виводимо долоню на рівень стегна. Як у стійці 9.
15. Розвертаючись і міняючи «стійку вершника» на «стійку напад», з вагою тіла на правій нозі, завдаємо удару лівим кулаком. Кулак — вертикально.
16. Робимо розніжку — мах лівою і удар правою ногою — робимо той, що накриває, удар зверху правою кистю руки по правому носку ноги. При цьому ліву руку відводимо на рівень стегна.
17. Опускаючись після стрибка у праву «стійку напад», робимо два кругові удари кулаками на рівні грудей.
18. Робимо складний поворот на правій нозі на 180 градусів через праву руку, підтягуючи при цьому

- ліву ногу. Руки — в кулаках, перед обличчям.
19. Висуваючи вперед ліву ногу, з силою розводимо зібрані в кулаках руки в боки, причому кулак правої — дещо вище голови, а кулак лівої — трохи нижче плеча.
20. Не змінюючи положення ступнів, переносимо вагу тіла на праву ногу, розвертаючись обличчям вправо. При цьому ліва рука йде до правого плеча, а права — пряма — опускається на рівень плеча.
21. Продовжуючи рух, змінюємо стійку «розгорнутого лучника» на «стійку вершника». Ліва рука робить круговий рух через верх, виходить на рівень лівого плеча, а права — через низ — виходить до лівого плеча.
22. Замикаючи повне коло, ліва рука через низ іде до правого плеча, а права — через верх — на рівень правого плеча.
23. Зміщуючи праву ногу на ліву у схресну стійку, переносимо руки в лівий бік на рівні грудей.

10

«МОЛОДИЙ КОМУНАР»

3 16 по 22 жовтня

понеділок

16 ЖОВТНЯ

▲ ЦТ (I програма)

6.30 — 120 хвилин. 8.35 — «Явлення». Художній телефільм. 1 серія. Прем'єра. 9.45 — Футбольний огляд. 10.15 — Народна творчість адигів. 10.55 — «Друг». Художній телефільм. 12.15 — Година науково-популярного кіно. 15.35 — «Хорезмська легенда». Художній телефільм для дітей. 1 серія. 16.40 — Перемоці. 17.45 — Дитяча година. 3 уроком французької мови. 18.45 — Сьогодні у світі. 19.00 — Ми і економіка. Звіт про зустріч слухачів Академії народного господарства з редколегією журналу «Вопросы экономики». 19.45 — Маленький естрадний концерт. 20.00 — Актуальне інтерв'ю. 20.20 — Концерт. 21.00 — «Час». 21.40 — За оперативними зведеннями. МВС СРСР повідомляє. 21.50 — Концерт Х. Гілесаса у Палаці спорту Центрального стадіону ім. В. І. Леніна. У перерві — Сьогодні у світі. 0.10 — «Дон Сезар де Базан». Телефільм. 1 і 2 серії. 2.25 — Новини. 2.30 — Співає народний артист СРСР А. Днішев.

▲ УТ

16.30 — Новини. 16.40 — Для дітей. «Сім нот». 17.10 — Науково-популярний фільм. 17.30 — «Агрофірма: рік сподівань і реалій». 18.00 — Музичний фільм. 18.30 — «День за днем». (Кіровоград). 18.50 — Мультифільм. «Пекар та ледар». (Кіровоград). 19.00 — Актуальна камера. 19.30 — Телеклуб «Діалог». 20.00 — Всесоюзний фестиваль анімаційних фільмів. 20.15 — Час

рішень — час дій. 20.45 — На добраніч, діти! 21.00 — «Час». 21.40 — Науково-виробниче об'єднання «Тменгазтехнологія» пропонує». 21.50 — Все про кіно. 23.00 — Вечірній вісник.

▲ ЦТ (II програма)

8.00 — Гімнастика. 8.15, 11.15 — «І неможливе — можливо». Науково-популярний фільм. 8.35, 9.45 — Природознавство. 2 кл. Птахи вогни. 8.55 — Італійська мова. 9.25 — «Невічна мерзлота». Науково-популярний фільм. 10.05 — Наш сад. 10.35, 11.35 — Література. 11 кл. М. Горький. «На дні». 11.05 — Новини. 12.05 — «Майже смішна історія». Художній телефільм. 1 серія. 13.15 — Документальні телефільми «Шунаго секунданта», «Ростовські етюди». 14.10 — Служу Радянському Союзу! 17.00 — Контант. 17.15 — Сеанс повторного телефільму. «Майже смішна історія». Художній телефільм. 1 серія. 18.25 — Держтелерадіо Татарської АРСР. Житло-2000, реальність і перспектива. 19.00 — На сесії Верховної Ради СРСР. У перерві — 20.00 — Вечірня назка.

вівторок

17 ЖОВТНЯ

▲ ЦТ (I програма)

6.30 — 120 хвилин. 8.25 — «Явлення». Художній телефільм. 1 і 2 серії. Прем'єра. 10.50 — Це було... було... 11.10 — «Голоси в океані». Документальний телефільм про роботу моряків даленого плавання. 12.00 — Дитяча година. 3 уроком французької мови. 15.25 — «Хорезмська легенда». Художній телефільм для дітей. 2 серія. 16.40 — Мультифільм. 16.45 — Програма телебачення ФРН. 18.45 — Сьогодні у світі. 19.00 — Доля і час. Театр на Таганці. 19.50 — «Явлення». Художній телефільм. 1 серія. Прем'єра. 21.00 — «Час». 21.40 — Актуальне інтерв'ю. 21.50 — «Бомба». Художній телефільм. Прем'єра. 23.35 — Сьогодні у світі. 23.50 — Присвячується вам... Співає О. Митяєв. 0.30 — «Раритет». Художній фільм. 1.35 — Новини. 1.40 — Спортивна програма. 2.10 — Пісня-89. 3.20 — «Наука, завжди Науна». Документальний телефільм.

▲ УТ

9.00 — Новини. 9.20 — Все про кіно. 10.30 — Телефільм «Вчимось торгувати». 11.00 — Музичний фільм «Осінній вернісак». 12.05 — Новини. 16.30 — Новини. 16.40 — Для дітей. «Веселка». 17.10 — Документальний телефільм. 17.30 — Обговорюємо проект Закону УРСР

про мови в Українській РСР. 18.00 — Телефільм «Нася море». 18.30 — Співає народний артист СРСР А. Кочерга. 19.00 — Актуальна камера. 19.30 — Д. Вассерман. «А цей випав із гнізда». Вистава. 20.43 — Оголошення. 20.45 — На добраніч, діти! 21.00 — «Час». 21.40 — продовження вистави. 22.40 — Вечірній вісник. 23.10 — Всесоюзний фестиваль анімаційних фільмів.

▲ ЦТ (II програма)

8.00 — Гімнастика. 8.15, 11.15 — «Берег мильний для мене». Науково-популярний фільм. 8.35, 9.35 — Світ, що нас оточує. 2 кл. 8.55 — «Репін малює Толстого». Науково-популярний фільм. 9.05 — Французька мова. 1 рік навчання. 9.55 — «Бородіно». Науково-популярний фільм. 10.35, 11.35 — Географія. 7 кл. Дослідження Африки. 11.05 — Новини. 12.05 — «Майже смішна історія». Художній телефільм. 2 серія. 13.15 — Ритмічна гімнастика. 13.45 — Співає і танцює молодість. 14.00 — Новини. 14.10 — «Наказ: перейти мордон». Художній фільм з субтитрами. 17.00 — Новини. 17.10 — Сеанс повторного телефільму «Майже смішна історія». Художній телефільм. 2 серія. 18.20 — Конкурс «Юрмала-90». 18.30 — Телестудії міст РРФСР. «Хочу бути господарем». (Воронеж). 19.00 — На сесії Верховної Ради СРСР. У перерві — 20.00 — Вечірня назка.

середа

18 ЖОВТНЯ

▲ ЦТ (I програма)

6.30 — 120 хвилин. 8.35 — «Явлення». Художній телефільм. 2 і 3 серії. Прем'єра. 10.50 — «Фридрих Шопен». Фільм-концерт. 11.45 — «Про павучка, з яким ніхто не дружив». Мультифільм. 12.00 — VIII Міжнародний фестиваль телепрограм народної творчості «Веселка». Народна Демократична Республіка Йемен. 12.30 — «Навіоло світу». Альманах. 15.35 — 3 глибини віків. 16.05 — Прем'єра документального телефільму «За смугою прибою». 17.05 — Музична скарбниця. Д. Шостакович. Концерт для скрипки з оркестром ля мінор. Твір 77. 17.45 — Дитяча година. 3 уроком англійської мови. 18.45 — Сьогодні у світі. 19.00 — Футбол. Європейські кубки. 21.00 — «Час». 21.40 — Футбол. Європейські кубки. У перерві — 22.30 — Сьогодні у світі. 0.55 — «Капітан Франкасс». Телефільм. 1 і 2 серії. 3.07 — Новини. 3.12 — Вечір електронної і комп'ютерної музики.

▲ УТ

9.00 — Новини. 9.20 — Село і люди. 9.50 — Телефільм «Зайчаки чудеса». 10.35 — Шкільний екран. 11.05 — Екран молодих. 11.50 — Новини. 16.30 — Новини. 16.40 — На допомогу школі. 17.10 — «Народовладдя. Обговорення Закону УРСР. 17.40 — «День за днем». (Кіровоград). 18.00 — Інформаційна програма. На пленумі ЦК Компартії України. 18.30 — Актуальна камера. 19.00 — Футбол. Кубок УЕФА. «Динамо» (Київ) — «Ванік» (Острава). В перерві — реклама. 20.45 — На добраніч, діти! 21.00 — «Час». 21.40 — Інформаційна програма.

▲ ЦТ (II програма)

8.00 — Гімнастика. 8.15, 11.15 — «Гоголівськими шляхами». Науково-популярний фільм. 8.35, 9.35 — Основи інформатики і обчислювальної техніки. 11 кл. 9.05 — Німецька мова. 1 рік навчання. 10.05 — Німецька мова. 2 рік навчання. 10.35, 11.35 — Музика. 5 кл. Пісні революції. 11.05 — Новини. 12.00 — «Дивись веселіше». Художній телефільм. 1 серія. 13.05 — Російське хороше мистецтво. Концерт змішаного хору диригентів-хормейстерів РРФСР. 13.45 — Про час і про себе. О. Прокоф'єв. 14.00 — Новини. 17.10 — Сеанс повторного телефільму. «Дивись веселіше». Художній телефільм. 1 серія. 18.15 — Спортивна гімнастика. Чемпіонат світу. 19.00 — Держтелерадіо Чукотського автономного округу. 20.00 — Вечірня назка. 20.15 — Інформаційна програма. 21.00 — «Час». 21.40 — Фільми студій союзних республік. «Обмін». Вперше. 23.10 — Новини.

четвер

19 ЖОВТНЯ

▲ ЦТ (I програма)

6.30 — 120 хвилин. 8.35 — Мультифільм. 9.05 — Футбол. Європейські кубки. 11.35 — Дитяча година. 3 уроком англійської мови. 12.35 — «Голосушка». Фільм-концерт. 15.35 — Фільм — дітям. «Операція «Зу-зу». Вперше. 16.40 — Прем'єра фільму-концерту «Час у звуках». 17.10 — «Чарівні візерунки». Мультифільм. 17.20 — «ТелеЕкно». Журнал. 17.50 — ...До шістнадцяти і старші. 18.35 — Рух без небезпек. 19.05 — Сьогодні у світі. 19.20 — Молодіжний вісник. «Явлення». Художній телефільм. 2 серія. Прем'єра. 21.00 — «Час». 21.40 — Опера В.А. Моцарта «Так роблять всі жінки». Вистава Міланського театру Ла Скала. У перерві — Сьогодні у світі. 1.15 — «Призначення». Телефільм. 2.45 — Новини. 2.50 — Оперета, оперета. «Як в старому кіно». 3.50 — «Головні міста Росії». Документальний телефільм.

▲ УТ

9.00 — Новини. 9.20 — «Круглий стіл». 10.35 — Шкільний екран. 11.05 — Канал «Д». 12.35 — Новини. 16.30 — Новини. 16.45 — Для дітей. «Веселка». 17.10 — Республіканська фізико-математична школа. 17.40 — Телефільм «Забуті серця». 18.00 — «На шляху до Барселони». 18.30 — Музичний фільм. 19.30 — «Народовладдя». (Кіровоград). 20.20 — Усім миром. 20.50 — На добраніч, діти! 21.00 — «Час». 21.40 — Науково-виробниче об'єднання «Тюменгазтехнологія» пропонує». 21.50 — Молодіжна студія «Гарт». 23.05 — Вечірній вісник.

▲ ЦТ (II програма)

8.00 — Гімнастика. 8.15, 11.15 — «Командую флотом. Шмідт». Науково-популярний фільм. 8.35, 9.45 — Природознавство. 5 кл. Значення повітря для життя на Землі. 8.55 — Іспанська мова. 1 рік навчання. 9.25 — «Прекрасне й загадкове». Науково-популярний фільм. 10.05 — Іспанська мова. 2 рік навчання. 10.35, 11.35 — Біологія. 8 кл. Метелики. 11.05 — Новини. 12.05 — «Дивись веселіше». Художній телефільм. 2 серія. 13.10 — Документальні фільми «Дивне покоління»,

«Останній виїзд». 13.50 — Маленький концерт. 14.00 — Новини. 17.00 — Новини. 17.10 — Сеанс повторного телефільму. «Дивись веселіше». Художній телефільм. 2 серія. 18.15 — Спортивна гімнастика. Чемпіонат світу. 19.00 — Арена. Спортивна програма. 20.00 — Вечірня назка. 20.15 — Інформаційна програма. 21.00 — «Час». 21.40 — Фільми студій союзних республік. «Дачний будиночок для однієї сім'ї». Художній фільм. Вперше. 23.05 — «Хочу зрозуміти». Телефільм про долю академіка Б. Раушенбаха. 0.00 — Новини.

п'ятниця

20 ЖОВТНЯ

▲ ЦТ (I програма)

6.30 — 120 хвилин. 8.35 — «Явлення». Художній телефільм. 3 серія. 9.40 — ...До шістнадцяти і старші. 10.25 — Доля і час. Театр на Таганці. 11.15 — Присвячується вам... Співає О. Митяєв. 11.50 — Живи, Земле! Екологічна програма. 15.35 — «Пришельці». Документальний фільм про необхідність відродження духовності людини. 16.00 — Мультифільм. 16.10 — Поезія. М. Карім. 17.00 — Наука: теорія, експеримент, практика. 17.45 — Па де Труа. Передача для дітей. 18.45 — Сьогодні у світі. 19.00 — Прогрес. Інформація. Реклама. 19.30 — Грає А. Марчуковський (балалайка). 19.40 — «Явлення». Художній телефільм. 3 серія. Прем'єра. 21.00 — «Час». 21.40 — Це було... було... 22.00 — Погляд. 23.50 — «Сватання гусара». Телефільм. 0.57 — Новини. 1.02 — Зустріч в Концертній студії Останкіно з кінорежисером Г. Франком. 2.32 — Маленький концерт.

▲ УТ

9.00 — Новини. 9.10 — Полтавська родина. 11.40 — Шкільний екран. 12.10 — Новини. 12.20 — Молодіжна студія «Гарт». 16.30 — Новини. 16.40 — На допомогу школі. 17.15 — Інструментальна музика. 17.30 — Обговорюємо проект Закону УРСР про мови в Українській РСР. 18.00 — Музичний фільм. 18.30 — «День за днем». (Кіровоград). 18.50 — Слайдхвилювання. «Здрастуй, осінь». (Кіровоград). 19.00 — Актуальна камера. 19.30 — Концерт. 19.50 — Всесоюзний фестиваль анімаційних фільмів. «Крок», мультифільм «Вікно». 20.00 — «3 людьми і для людей». 20.40 — Реклама. 20.45 — На добраніч, діти! 21.00 — «Час». 21.40 — Художній телефільм «Штормове попередження». 1 серія. 22.45 — Новини. 23.05 — Світ поезії.

▲ ЦТ (II програма)

8.00 — Гімнастика. 8.15, 11.15 — «Російські Колумби». Науково-популярний фільм. 8.35, 9.35 — Література. 5 кл. Казки Г.-К. Андерсена. 9.05 — Англійська мова. 1 рік навчання. 10.05 — Англійська мова. 2 рік навчання. 10.35, 11.35 — Література. 6 кл. О. Пушкін. «Пісня про віщого Олега». 11.05 — Новини. 12.05 — «Дивись веселіше». Художній телефільм. 3 серія. 13.10 — Документальні фільми. 14.00 — Новини. 14.10 — Ритмічна гімнастика. 17.00 — Новини. 17.10 — Сеанс повторного телефільму. «Дивись веселіше». Художній телефільм. 3 серія. 18.15 — Прем'єра документального фільму «Гра в бирюльки». 18.25 — Держтелерадіо Марійської АРСР. Танці марійського краю. 19.15 — Спортивна гімнастика. Чемпіонат світу. 20.00 — Вечірня назка. 20.15 — До шістнадцяти і старші. 21.00 — «Час». 21.40 — «Під знаком Пі». Частина 1. 22.40 — Відлуння: події тижня. 22.55 — «Під знаком Пі». Частина 2 і 3.

думка. Інформаційний випуск. 23.20 — Баскетбол. Міжнародний турнір. «Макдональд». Чоловіки. «Денвер Наггетс» (США) — «Барселона» (Іспанія).

субота

21 ЖОВТНЯ

▲ ЦТ (I програма)

6.30 — 120 хвилин. 8.30 — Наш сад. 9.00 — Прем'єра мультифільму. 9.10 — Народна творчість. 9.40 — Інститут людини. 10.40 — Джерела. 11.10 — Зустріч з редколегією і авторами журналу «Современная драматургия». 12.20 — «Віват, Росіє». «Жива Стародавня Русь...». 13.05 — В країнах соціалізму. 13.35 — у майстерні художника. 14.00 — у світі таарин. 15.00 — Телеміст Мисва — Хельсінкі. 16.30 — Конкурс «Юрмала-90». 16.40 — Хвилини поезії. 16.50 — Мультифільми. 17.20 — Зустріч в дорозі. 18.45 — Плана-та. 19.45 — Фільми режисера Л. Пчолкіна. «Пізня любов». Художній телефільм за однойменною п'єсою О. Островського. 1 серія. 21.00 — «Час». 21.40 — Актуальне інтерв'ю. 21.50 — 2 серія художнього телефільму «Пізня любов». 23.05 — Щасливий випадок. Сімейна телевікторина. Гра 2. 0.20 — Новини популярної музики. 1.25 — «Ворог респектабельного товариства». Телефільм. 1 і 2 серії. 3.40 — Новини. 3.45 — «Зліт». Фільм-концерт.

▲ УТ

9.00 — Новини. 9.20 — Ритмічна гімнастика. 9.50 — Авторитетна думка. 10.50 — Л. Дворжан. Симфонія № 7. 11.30 — І. Малєв. «Надія Путніна, її час, її супутники». Вистава. 14.15 — «Доброго вам здоров'я». 15.00 — Спадщина. 15.30 — Музичний фільм «Не журись... 15.55 — Для дітей. Художній телефільм «У пошуках капітана Гранта». 1 серія. 17.00 — Суботні зустрічі. 18.30 — Всесоюзний фестиваль анімаційних фільмів. 19.00 — Актуальна камера. 19.30 — Сонячні кларнети. 20.35 — Скарби музеїв України. К. Богасєвський. «Ранок». 20.50 — На добраніч, діти! 21.00 — «Час». 21.40 — Прем'єра телефільму «Голос наш почує світ». 22.30 — Вечірній вісник. 23.00 — Грає кuartет баяністів Київської державної філармонії.

▲ ЦТ (II програма)

8.00 — Гімнастика. 8.15 — Сільська година. 9.15 — «Мій тато — ідеаліст». Художній фільм з субтитрами. 10.40 — Співає хор «Молдова». 11.05 — Новини. 11.15 — Прогрес. Інформація. Реклама. 11.45 — Спортивна гімнастика. Чемпіонат світу. 12.25 — Кінопубліцистика союзних республік. 13.15 — Спорт і особистість. 14.00 — Новини. 14.10 — Телевізійний музичний абонемент. На благодійних вечорах Радянського фонду культури. Грає В. Кліберн (США). 14.55 — «Ми всі ті, хто обов'язково відвідує школу». Художній телефільм. 5 серія. «Суперечка». 6 серія «Розрив». Прем'єра. 16.55 — Хоней. Чемпіонат СРСР. «Крила Рад» — «Хіміки». У перервах — 17.35 — МВС СРСР повідомляє та 18.20 — Спорт для всіх. 19.15 — Спортивна гімнастика. Чемпіонат світу. 20.00 — Вечірня назка. 20.15 — До шістнадцяти і старші. 21.00 — «Час». 21.40 — «Під знаком Пі». Частина 1. 22.40 — Відлуння: події тижня. 22.55 — «Під знаком Пі». Частина 2 і 3.

неділя

22 ЖОВТНЯ

▲ ЦТ (I програма)

8.15 — Ритмічна гімнастика. 8.45 — Тираж «Спортлото». 9.00 — 3 ранку раненько. 10.00 — Служу Радянському Союзу! 11.00 — Ранкова пошта. 11.30 — Клуб мандрівників. 12.30 — Музичний кіоск. 13.05 — Здоров'я. 13.50 — Прем'єра документального телефільму «Коста Хетагуров. Заповіт». Про народного поета Осетії. 15.00 — Дитяча інформаційно-публіцистична програма. 16.30 — VIII Міжнародний фестиваль телепрограм народної творчості «Веселка» (Нігерія). 17.00 — Сільська година. 18.00 — Міжнародна панорама. 18.45 — Недільний кінозал. Прем'єра мультифільму. Прем'єра документального фільму «Півцарства за коня». 19.40 — «Чужі ігри». Художній фільм. Вперше. 21.00 — «Час». 21.40 — Сеанс здоров'я лікаря-психотерапевта А. М. Кашіровського. Передача 2. 22.40 — Футбольний огляд. 23.10 — Прем'єра документального телефільму «Запрошення на свято». До 75-річчя з дня заснування училища ім. Б. Шукіна. 0.15 — «Люди і маненни». Телефільм. 1 і 2 серії. 2.36 — Співає В. Золотухін.

▲ УТ

9.00 — Новини. 9.20 — Ритмічна гімнастика. 9.50 — «У неділю вранці». 10.50 — Науково-популярний кіноальманах. 11.30 — Новини. 11.45 — Грані пізнання. 12.10 — Новини. 12.25 — Для дітей. Художній телефільм «У пошуках капітана Гранта». 2 серія. 13.30 — «Надія Путніна, її час, її супутники». Вистава. 14.15 — «Доброго вам здоров'я». 15.00 — Спадщина. 15.30 — Музичний фільм «Не журись... 15.55 — Для дітей. Художній телефільм «У пошуках капітана Гранта». 1 серія. 17.00 — Суботні зустрічі. 18.30 — Всесоюзний фестиваль анімаційних фільмів. 19.00 — Актуальна камера. 19.30 — Сонячні кларнети. 20.35 — Скарби музеїв України. К. Богасєвський. «Ранок». 20.50 — На добраніч, діти! 21.00 — «Час». 21.40 — Прем'єра телефільму «Голос наш почує світ». 22.30 — Вечірній вісник. 23.00 — Грає кuartет баяністів Київської державної філармонії.

▲ ЦТ (II програма)

8.00 — На зарядку ставай! 8.20 — «Ласнаво просимо до Узбекистану». 8.45 — І. Сельвінський. «Уля лаівщина». 9.25 — Фільми студій союзних республік. «Срібний ріг Ала-Тау». Художній фільм. Вперше. 10.40 — К. Сен-Санс. Концерт № 2 для фортепіано з оркестром. 11.05 — Новини. 11.15 — Прем'єра документального телефільму «Співаучча». 11.30 — Клуб мандрівників. 12.30 — Телестудії міст РРФСР. Ростов-на-Дону. 13.05 — «Ми всі ті, хто обов'язково відвідує школу». Художній телефільм. 7 серія. «Класний керівник» і 8 серія «Рішення». Вперше. У перерві — 14.00 — Новини. 15.10 — М. Апарцев, В. Щербанов. «Дорогі мої, хороші...». Фільм-вистава МХАТУ СРСР імені М. Горького. 16.45 — «Найда». Мультифільм. 17.00 — Новини. 17.10 — Образ. Літературна вікторина для старшокласників. 18.40 — Пісня-89. 19.00 — За безпеку руху. 19.05 — Телестудії міст РРФСР. Нерюнгрі: проблеми міста. 20.00 — Вечірня назка. 20.15 — Спортивна гімнастика. Чемпіонат світу. 21.00 — «Час». 21.40 — Екранізація творів А. Чехова. «У місті Со». Художній фільм. 23.30 — Це хвилює світ. 23.35 — Баскетбол. Міжнародний турнір «Макдональд». Чоловіки. Фінал.

ЧИТАЙТЕ
В НАСТУПНИХ
НОМЕРАХ

НА ЗУСТРІЧАХ З ЧИТАЧАМИ МИ ДЛЯ СЕБЕ
ВІЯСНИЛИ, ЩО НАЙПО-
ПУЛЯРНІШІ ТЕМИ СЬО-
ГОДНІ У ЧИТАЧІВ — ПО-
КУТНИКА. ОСКІЛЬКИ
ЛІТИЧНА ТА КОСМІЧНА.
ГАДАЄМО, В СЬОГОД-
НІШНЬОМУ НОМЕРІ МИ
СВОЄ СЛОВО СКАЖЕ-
МО. А В НАСТУПНИХ:
НА ЧИСЛЕННІ ПРОХАН-
НЯ ЧИТАЧІВ У ЛИСТОПА-

ДІ ПЕРЕДРУКУЄМО З ГА-
ЗЕТИ «СОВЕТСКАЯ МО-
ВІЯ» КІЛЬКА ПО-
ПУЛЯРНІШІХ ТЕМ СЬО-
ГОДНІ У ЧИТАЧІВ — ПО-
КУТНИКА. ОСКІЛЬКИ
ЛІТИЧНА ТА КОСМІЧНА.
ГАДАЄМО, В СЬОГОД-
НІШНЬОМУ НОМЕРІ МИ
СВОЄ СЛОВО СКАЖЕ-
МО. А В НАСТУПНИХ:
НА ЧИСЛЕННІ ПРОХАН-
НЯ ЧИТАЧІВ У ЛИСТОПА-

НА ДОЗВІЛЛІ

ДИВНО, ЦІКАВО, ВСЕРІОЗ

Як встановили медики, люди, котрі знаходяться у неспокійному стані, приміром, соваються на стільці, «спалюють» масу калорій. Дехто примудряється таким чином тривати за день стільки калорій, скільки витрачається, якщо, скажімо, щодня пробігати по кілька кілометрів. Дослідки, проведені в одній з клінік Національного Інституту охорони здоров'я у Фініксі (США, штат Арізона), — частина наукової програми по з'ясуванню того, чому одні люди повнішають, а інші лишуються худими. У ході експерименту кожен із 177 добровольців провів добу в ізоляційній камері, обставленій під кватирку. Виділену ними енергію вимірювали за вмістом кисню й вуглекислого газу в камерах.

На кінець дня одні з досліджуваних «спалювали» до 800 калорій тільки тому, що були непосидючими, нервово тупотіли ногами по підлозі або стукали пальцями по столу. Інші, котрі знаходились у стані спокою, — спалювали близько 100 калорій. З'ясувалось, до речі, що худі жінки, як правило, метушаться й рухаються більше, ніж повні. Однак стосовно чоловіків такої прямої залежності встановлено не було.

Якось двадцять років тому, Крістіан Бернард, відомий своїми операціями по пересадці серця, читав цикл популярних лекцій у кількох містах Південної Франції. І завжди на них був присутній його шофер, кмітливий освічений хлопчина, який вважав обов'язковим сидіти в залі й уважно слухати виступи патрона. Помітивши це, Бернард пожартував, що той, мовляв, уже й сам міг би «прочитати» таку лекцію. Й одного разу попросив це зробити.

У той вечір, одягнувши форму шофера, Бернард сидів у залі, а водій блискуче виступав перед аудиторією. Без труднощів відповідаючи на знайомі запитання слухачів. Однак віднайшлась-таки дама, що поставила каверзне питання, на яке доповідачеві несила було відповісти. Але він не розгубився. «Прошу вибачити, мадам! — сказав різко. — Я надто стомився, на тому закінчую свій виступ. А докладно відповісти попрошу свого шофера...»

СЕКРЕТИ ПРАСУВАННЯ

Від правильного прасування багато в чому залежить вигляд готового виробу. Праска доповнює, а подекуди й виправляє те, що вже зроблено ножицями й голкою.

Деталі і речі з вовняних тканин гладять через вологу полотничку. Якщо при цьому треба подовжити чи вкоротити шви або відновити форму, на відповідну частину виробу накладають змочену в гарячій воді марлю, складену в 2—3 шари, натягують або призбирують тканину і, приклавши дуже гарячу праску, тримають її, поки не висохне мерля.

Щоб складки трималися довше, тканину змочують у воді з оцтом чи ледь мильному розчині із сіллю (половина чайної ложки на склянку води). Праску слід держати, поки не буде гострим ребро складки. Якщо складки йдуть одна за одною, під кожну з них підкладають папір, щоб вони не відбивалися на лицьовому боці. Шви на виробі із бархату можна прасувати у висячому положенні, приколовши один кінець шва шпильками до краю стола.

Якщо треба відгладити зборки рукава «ліхтарика», можна скористатися з нагрітої на вогні столової ложки і поводити нею по рукаву з вивороту. Якщо вбрання прикрашене вишивкою, це місце слід гладити тільки з вивороту, щоб шиття лишилось опуклим. Те ж саме стосується й інших рельєфних оздоблень.

Своєчасно прасуйте спідниці й брюки, щоб вони не деформувалися, а також давайте їм «відпочити», провітритись після 2—3 днів носіння. Після прасування одяг має відвіситися, інакше швидко зімнеться.

поради

«Зірка» —
«Динамо» — 1:1

Цілісний день нудний дощ «квасив» над Кіровоградом і надвечір поле стадіону СК «Зірка» стало малопридатним для гри. Та вже через кілька хвилин після початку матчу дощ припинився і нечисленні (найгірші!) болільники «Зірки» стали жваво реагувати на перебіг подій у матчі. А він видався досить-таки гостросюжетним і цікавим. І це приємно здивувало, бо обидві команди давно виконують роль середняків у лізі — і зірок з неба не хапають та й заділків не пасуть. Перевага, як це часто буває, була на боці господарів. Однак підкорити неслухняний м'яч атакуючим ланкам «Зірки» вдалося нечасто — погода робила свою справу. У першому таймі два гострих моменти «Зірка» використати не зуміла. Білоцерківці ж тільки й робили, що руйнували атаки суперників; це їм вдалося досить легко.

По перерві суперники тивізувалися. Глядачі частіше ставали свідками жорстких єдиноборств; «гра у кістку», кількісному переважанню на м'ячі, хвилюючому відвертій грубої. Однак, пристосовавшись до важкого поля, командам вдалося перевести дух суперництва на комбінаторній рейки. Першими матеріалізували свої зусилля гості колишній гравець «Зірки» Ігор Мартиненко своєчасно замкнув фланговий простір партнера — 1:0. А невдовзі новобранець господарів Самір Хасанов випередив захисників і «поклав» м'яч у правий від воротаря кут воріт. Зусилля кировоградців виражали перемогу успіхом не увінчалися. Отже, 1:1.

Наступний тур — у суботу, 14 жовтня. Наш суперник — один з лідерів зони Чернівецька «Буковина». Початок матчу — о 17-й годині. Розклад заключних матчів «Зірки» читайте на 7-й сторінці цієї газети.

А. ШПАК.

Редактор

Ю. СЕРДЮЧЕНКО.

«Молодой коммунар» —
орган Кіровоградського
областного комітету
ЛКСМ України.
На українському мові.

НАША АДРЕСА:
316050, МПС,
м. Кіровоград,
вул. Луначарського, 36.

Телефони: редактора — 2-54-26;
відповідального секретаря —
2-27-65; секторів: комуністично-
го виховання — 4-66-79; культу-
ри і моралі — 4-64-21; комсо-
мольського життя й економіки —
2-04-84; учнівської і студентської молоді та військово-
патріотичного виховання —
2-59-82; соціальних проблем —
2-29-92; фотолабораторії —
4-94-94; оголошень — 4-28-96;
коректорської — 3-61-83.

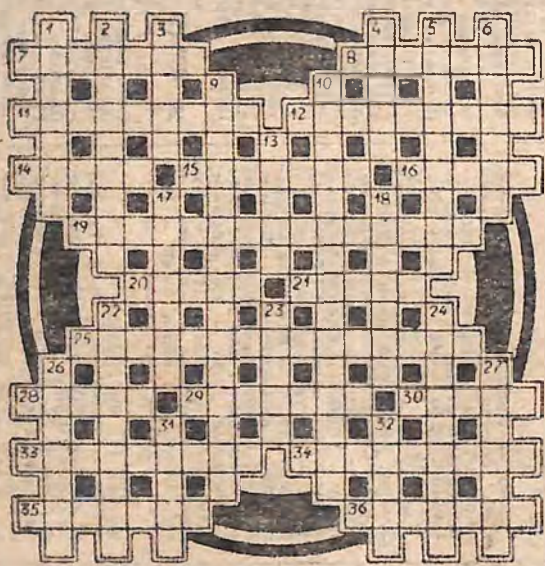
Газета виходить щосуботи.

Друкарня (імені Г. М. Димитрова)
видавництва
«Кіровоградська правда»
Кіровоградського обкому
Компартії України,
м. Кіровоград, вул. Гліни, 2.

БН 03743. Індекс 61103.

Зам. № 467. Тираж 50 100.

КРОСВОРД

ПО ГОРИЗОНТАЛІ: 7. Розиграш речей чи грошових сум по білетах. 8. Висококалорійний кондитерський виріб. 11. Історичний роман С. Д. Сяляренна. 12. Особа, що здійснює підвизні дії з метою ослаблення держави. 14. Місто в Чернівецькій області. 15. Компонент складних слів, що відповідає поняттям «людина», «людство». 16. Російська радянська дитяча письменниця. 19. Одна з конституційних гарантій діяльності народних депутатів. 20. Кушова зарослі багаторічних дерев'янистих рослин. 21. Давньогрецький філософ, засновник стоїцизму. 25. Один із провідних напрямів сучасної буржуазної філософії. 26. Муза, покровителька любовної поезії. 29. Період року. 30. Зовнішній бік будівлі. 33. Областний центр на Дніпрі. 34. Колекціонування марок. 35. Сота частина цілого. 36. Елемент рельєфу поверхні суходолу.

ПО ВЕРТИКАЛІ: 1. Лютчик-космонавт СРСР, бортінженер корабля «Союз-21». 2. Безмоторний транспортний засіб. 3. Службова особа, що здійснює адміністративні, поліцейські та деякі судові функції. 4. Французький живописець, графік, скульптор XIX століття. 5. Стала величина. 6. Автомобільний генератор змінного струму. 9. Один із центрів нафтодобувної і газопереробної промисловості Сибіру. 10. Система державних заходів по попередженню і лікуванню хвороб. 13. Молдавський режисер, актор, співак, народний артист СРСР. 17. Близький приятель, друг. 18. Оптичний прилад. 22. Російський радянський письменник, автор трилогії «Дім Чернових», «Найда», «Етапи». 23. Озеро на півночі Фінляндії. 24. Другорядний член речення. 26. Привид. 27. Точка небесної сфери, яка здається джерелом метеорів. 31. Одна з верховних богинь римської міфології. 32. Автор роману «До нового берега».

Склав В. МАНОЙЛЕНКО.

м. Кіровоград.

ЛИС МИКИТА — ДРАНА СВИТА...

22 жовтня Кіровоградський обласний театр ляльок відкриває 56-й сезон. Наш позаштатний кореспондент Г. ХАРИТОНОВ зустрівся з головним режисером театру А. Ф. ШУБОЮ і попросив відповісти на кілька запитань.

— Анатолію Федоровичу, по-здоровляю вас із ювілеєм. З чим ви прийшли до нього?

— Наш театр був заснований у 1939 році. Робота його завжди була націлена на розширення тематичного репертуару, вікової адреси вистав.

Останнім часом, для найменших ми поставили «Ключики по закоулочкам», «Наш веселий колобок». Для молодшого та середнього шкільного віку — «Кіт у чоботях» Я. Рохліна, «Морозко» М. Шуріної, «Спадщина Баграма» Е. Успенського та Р. Качанова. Для дітей середнього та старшого шкільного віку ми недавно показали «Пугало» Н. Шейно-Медведєвої.

А у минулому сезоні, як знають наші постійні глядачі, ми зробили кировоградцям сюрприз. Вперше в історії нашого театру ми підготували виставу для дорослих «Два пуделі» С. Злотникова. Ми сподіваємось зробити репертуар нашого

театру таким, щоб ті мамі та батьки, бабусі й дідуся, які приводять до нашого театру дітей, мали бажання прийти до нас увечері.

— Що ж, режисер задумав цю каву справу.

— Мабуть, не слід перебільшувати значення режисера у театрі. Найталановитіший режисер нічого не зможе зробити, якщо поруч нього не буде художників, акторів, представників технічних спеціальностей, які розуміють режисера і з якими хочеться працювати. І в нашому театрі такі люди є. Це і головний художник заслужений працівник культури УРСР Василь Макарович Остапенко, актори Валентина Дьякова, Тамара Осауленко, Ірина Бирська, Геннадій Стогодюк, Ігор Бойко та багато інших.

— Хоч наша розмова відбувається у дні, коли ляльковий театр збирається відзначити свій ювілей, слід, мабуть, трохи поговорити і про проблеми театру. Чи їх у вас нема?

— Та ні, на жаль, є. Недавно підвищено зарплату працівникам дитячих театрів. За це велике спасибі, але цим підвищенням вирішується лише частина проблем. Відсутність технічної бази, матеріальних засобів для постановки нових вистав, відповідних приміщень дуже завважає нам. За планом маємо велику кількість вистав — до 900 в рік. А ще потрібен час на репетиції. І якщо майже у всіх республіках знайшли можливість збільшити дитячим театрам дотації та зменшити кількість вистав, то у нашій республіці поки що все залишається по-старому.

— А що глядач зможе побачити у ляльковому театрі у новому сезоні?

— Наші юні гості познайомляться з новою виставою за казкою І. Франка «Лис Микита». Пройде ювілейний показ наших кращих вистав, відбудуться творчі зустрічі. Будемо ставити п'єси сучасних радянських та зарубіжних авторів і, безперечно, вічно живу класику. Сподіваюсь, що в ювілейному сезоні у нас з'являться нові друзі.

ВИ ЗАМОВЛЯЛИ ПІСНЮ

СТАРЫЙ ЛЕС

Группа «Ласковый май»

В летнем парке кончился сезон,
И снимают на зиму плакаты,
И забудет старый желтый клен
Музыку, что слушал здесь когда-то,
Почернеет желтая листва,
Упадет на круг, где каждый вечер
Приходили мы потанцевать.
Думая, что это будет вечно.

ПРИПЕВ:

Старый лес. Мы ведь не понимали...
Лето не будет вечным, осень нас разлучит,
Старый лес. По полюсе асфальта
Я покидаю место нашей любви.
А лес все молчит,
Гонит речка воду. Корка льда...
Поседеют травы на полянах.
Может, кто-нибудь, попал сюда,
Повторит все прошлое,
Встретятся два взгляда — и тогда...

ПРИПЕВ:

Встретят вас холодные снега,
Старый лес закроет свой сезон.
Снова, как всегда, издали
Прибегут машины
В этот дивный лес со всех сторон.
ПРИПЕВ.

Без слів.

Мал. В. ШИЛОВА.